

IR-XIV.432.2.270.2022

DECYZJA NR 329/24

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 7 lutego 2024 roku

wydana w składzie:

- 1) Andrzej Bętkowski - Marszałek Województwa Świętokrzyskiego
- 2) Marek Bogusławski - Wicemarszałek Województwa Świętokrzyskiego
- 3) Tomasz Jamka - Członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego

Na podstawie art. 60 pkt 6, art. 61 ust.1 pkt 2 lit. a, art. 67 ust.1 oraz art. 207 ust.1 pkt 2 i ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), art. 104 oraz art. 107 § 1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, z późn. zm.), art. 6 i art. 9 ust.1 pkt 2 oraz art. 9 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.), art. 41 ust. 2 pkt 4 oraz art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.),

w sprawie wszczętej z urzędu w przedmiocie:

określenia Panu ..., PESEL: ..., zamieszkałemu ..., przypadającej do zwrotu kwoty dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, udzielonego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPSW.02.05.00-26-..., terminu od którego nalicza się odsetki oraz sposobu zwrotu środków,

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu: 7 lutego 2024 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020

orzeka:

- 1) określa Panu ..., PESEL: ..., zamieszkałemu ..., przypadającą do zwrotu kwotę środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (zwanego dalej „EFRR”) w łącznej wysokości: **29 956,80 zł (słownie: dwadzieścia dziewięć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt sześć złotych, 80/100)** z tytułu zwrotu części dofinansowania przekazanego na podstawie umowy nr RPSW.02.05.00-26-... o dofinansowanie projektu nr RPSW.02.05.00-26-... wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych;
- 2) określa, że odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych o których mowa w pkt 1 nalicza się od kwoty przekazanej z EFRR we wniosku o płatność nr RPSW.02.05.00-26-... w wysokości: 17 640,48 zł (słownie: siedemnaście tysięcy sześćset czterdzieści złotych, 48/100), od dnia przekazania ww. środków EFRR tj. od dnia 27.07.2020 r., aż do dnia całkowitej zapłaty należności głównej (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta);
- 3) określa, że odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych o których mowa w pkt 1 nalicza się od kwoty przekazanej z EFRR we wniosku o płatność nr RPSW.02.05.00-26-... w wysokości: 1 619,90 zł (słownie: jeden tysiąc sześćset dziewiętnaście złotych, 90/100), od dnia przekazania ww. środków EFRR tj. od dnia 27.07.2020 r., aż do dnia całkowitej zapłaty należności głównej (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta);
- 4) określa, że odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych o których mowa w pkt 1 nalicza się od kwoty przekazanej z EFRR we wniosku o płatność nr RPSW.02.05.00-26-... w wysokości: 9 784,22 zł (słownie: dziewięć tysięcy siedemset osiemdziesiąt cztery złote, 22/100), od dnia przekazania ww. środków EFRR tj. od dnia 25.02.2021 r., aż do dnia całkowitej zapłaty należności głównej (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta);
- 5) określa, że odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych o których mowa w pkt 1 nalicza się od kwoty przekazanej z EFRR we wniosku o płatność nr

RPSW.02.05.00-26-... w wysokości: 912,20 zł (słownie: dziewięćset dwanaście złotych, 20/100), od dnia przekazania ww. środków EFRR tj. od dnia 18.08.2021 r., aż do dnia całkowitej zapłaty należności głównej (w okresie odsetkowym należy uwzględnić zarówno dzień przekazania jak i dzień obciążenia rachunku bankowego Beneficjenta);

- 6) określa, że zwrot następuje poprzez dokonanie przez Pana: ..., PESEL: ..., zamieszkałego ... wpłaty należności o której mowa w pkt 1, wraz z odsetkami, o których mowa w pkt 2, 3, 4 i 5 w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji na rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, wskazany w uzasadnieniu decyzji.

Uzasadnienie

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, zwana dalej „Instytucją Zarządzającą” lub „Organem”, ogłosił w dniu 27 marca 2019 r. jednoetapowy konkurs zamknięty nr RPSW.02.05.00-IZ.00-26-253/19 naboru wniosków o dofinansowanie projektów w ramach Działania 2.5 pn. „Wsparcie inwestycyjne sektora MŚP” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. W treści ogłoszenia o ww. konkursie zawarto informację, iż szczegółowe zasady składania wniosków zostały zamieszczone w Regulaminie konkursu zamkniętego nr RPSW.02.05.00-IZ.00-26-253/19, dostępnym na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej tj. www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl oraz na portalu Funduszy Europejskich www.funduszeuropejskie.gov.pl. Przedmiotowy regulamin, będący załącznikiem do Uchwały nr 370/19 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 20 marca 2019 r., stanowił uszczegółowienie informacji zawartych w ww. ogłoszeniu konkursowym. Przed sporządzeniem wniosku o dofinansowanie każdy wnioskodawca był zobowiązany do zapoznania się z zasadami zawartymi w ww. regulaminie oraz załączonych do tego regulaminu dokumentami, zamieszczonymi na stronie internetowej www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl, w skład których wchodziły m.in.:

- „Wzór wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Osi Priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w Lokalnym Systemie Informatycznym LSI”,
- „Instrukcja wypełniania wniosków EFRR”,

- „Wzór karty oceny projektów dla Działania 2.5 w ramach RPOWŚ 2014-2020”,
- „Kryteria merytoryczne dla Działania 2.5 Wsparcie inwestycyjne sektora MŚP, (projekty realizowane w ramach pomocy de minimis do 200 000 PLN) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, przyjęte Uchwałą Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 nr 203/2019 z dnia 20 lutego 2019 r.”,
- „Wzór Umowy o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020 wraz z załącznikami”.

Jednocześnie w wykazie obowiązujących aktów prawnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 (zwany dalej: „RPOWŚ 2014-2020”) we wzorze umowy o dofinansowanie, zamieszczonym na stronie internetowej www.2014-2020.rpo-swietokrzyskie.pl, wskazano, iż obowiązują zapisy ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818, z późn. zm.), zwanej dalej: „ustawą wdrożeniową”.

Ponadto, w wykazie obowiązujących aktów prawnych znajdującym się w ww. wzorze umowy o dofinansowanie wskazano, iż obowiązują zapisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347/320 z 20.12.2013 r.), zwanego dalej: „rozporządzeniem nr 1303/2013”.

Każdy wnioskodawca zgodnie z przedmiotowym Regulaminem zobowiązany był również do zapoznania się z dokumentem pn. „Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”, opracowanym przez właściwego ministra ds. rozwoju regionalnego i zamieszczonym na stronie internetowej www.funduszeuropejskie.gov.pl.

W zamieszczonym na ww. stronie internetowej Instytucji Zarządzającej wzorze umowy o dofinansowanie projektu w § 1 ust. 4 zamieszczono definicję pojęcia wytycznych, w tym wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 oraz w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

Następnie, w § 1 ust. 6 wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję „projektu”.

W § 1 ust. 8 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję wydatków kwalifikowalnych.

Następnie w § 1 ust. 41 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zawarto definicję pojęcia nieprawidłowości.

Ponadto, w § 1 ust. 42 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu zamieszczono definicję korekty finansowej.

Następnie w § 2 ust. 2 ww. wzoru umowy o dofinansowanie wskazano, że: „Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie. W przypadku zmian w Projekcie dokonanych w trakcie jego realizacji na podstawie § 22 Umowy, Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu uwzględniając zaakceptowane przez Instytucję Zarządzającą zmiany zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie.”

Ponadto, w § 3 ust. 1 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu określono obowiązek Beneficjenta polegający na jego zobowiązaniu „do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o ustawę o finansach publicznych w zakresie dotyczącym wydatkowania środków publicznych, wytycznymi, a także procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu, o których mowa w § 7 Umowy w trakcie realizacji Projektu oraz w okresie jego trwałości”.

Następnie, w § 7 ww. wzoru umowy o dofinansowanie projektu na Beneficjenta nałożono obowiązek realizacji projektu w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji

oraz w okresie trwałości projektu. Jednocześnie w § 7 ust. 2 ww. wzoru umowy o dofinansowanie wskazano, że w przypadku braku osiągnięcia zakładanych wskaźników na koniec okresu realizacji projektu Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu dofinansowania w wysokości odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością docelową wskaźnika a osiągniętą wartością wskaźnika lub całości dofinansowania w przypadku nieosiągnięcia celu projektu.

W dalszej części ww. wzoru umowy wskazano w § 10, że „Jeżeli zostanie stwierdzone, że Beneficjent wykorzystał całość lub część dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, bez zachowania obowiązujących procedur, lub pobrał całość lub część dofinansowania w sposób nienależny albo w nadmiernej wysokości, Beneficjent zobowiązuje się do zwrotu tych środków, odpowiednio w całości lub w części, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków na rachunek Beneficjenta do dnia zwrotu tych środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji o zwrocie, o której mowa w § 10 ust. 5 Umowy, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy”, a w przypadku, gdy te środki, podlegające zwrotowi nie zostałyby w odpowiednim terminie zwrócone przez Beneficjenta to Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin od którego nalicza się odsetki (vide § 10 ust. 5 wzoru umowy).

Do przedmiotowego konkursu zamkniętego przystąpił Pan ..., zamieszkały ..., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą: ... z siedzibą ..., zwany dalej „Beneficjentem”, składając w dniu ... r. wnioski o dofinansowanie projektu pn.: „...” na wnioskowaną kwotę dofinansowania w wysokości: ... zł.

W przedmiotowym wniosku o dofinansowanie w pkt XIV-Wskaźniki Beneficjent ujął następujące wskaźniki rezultatu, jakie miały być osiągnięte w wyniku realizacji projektu:

1. „Liczba wprowadzonych innowacji produktowych [szt.]” - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 2 innowacje produktowe,
2. Liczba wprowadzonych innowacji procesowych [szt.]” - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 1 innowacja procesowa,
3. Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych [szt.]” - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 1 innowacja nietechnologiczna,

4. *Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – mężczyźni [EPC] - wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 1 zatrudniony mężczyzna,*
5. *Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8) [EPC]” – wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 1 stanowisko pracy.”*

Ponadto, w pkt IV-Charakterystyka projektu wniosku o dofinansowanie Beneficjent wskazał, że projekt będzie polegał na wprowadzeniu na rynek produktów takich jak: ..., które to ... nie są produkowane w województwie świętokrzyskim. Zgodnie z załącznikami do wniosku o dofinansowanie (tj. m.in. Biznesplan – Załącznik nr 1) w celu produkowania ... zawnioskowano o dofinansowanie urządzenia w postaci „...”. Beneficjent w Załączniku nr 1 do wniosku o dofinansowanie tj. Biznesplanie wskazał, że „*jest to zaawansowany technologiczne i innowacyjne ... służący do stworzenia i wprowadzenia innowacyjnego produktu.*”

Do wniosku o dofinansowanie załączono również Załącznik nr 4 tj. „Oświadczenie o spełnianiu kryteriów MŚP”, w którym w części A dot. ... wskazano wielkość zatrudnienia w roboczych jednostkach pracy w roku 2016 na poziomie ..., w roku 2017 na poziomie ... oraz w roku 2018 na poziomie ... tj. ... przez wszystkie trzy lata poprzedzające złożenie wniosku o dofinansowanie. Dodatkowo w pkt 2-1 Biznesplanu wskazano, że: „*Obecnie w mojej firmie ...*” W związku z czym poza ... w przedsiębiorstwie prowadzonym przez Beneficjenta nie było ..., a w wyniku realizacji projektu należało się spodziewać efektu w postaci zwiększenia zatrudnienia w ww. przedsiębiorstwie o 1 nowego pracownika (mężczyznę). Następnie w pkt 2-1 Biznesplanu wskazano, że: „*Biorąc pod uwagę możliwość otrzymania dotacji na dywersyfikację mojej działalności gospodarczej, znalazłem odpowiednią osobę dla której przewiduję zatrudnienie. Pracownik ten jest doświadczonym specjalistą w zakresie nowo wprowadzanych produktów, posiada wieloletnie doświadczenie w branży ... . Dla uzupełnienia kompetencji przyszły pracownik uczestniczy aktualnie w kursie ...*” Na okoliczność opisywanego faktu do wniosku o dofinansowanie Beneficjent załączył również Zaświadczenie z ... z dnia 19 lipca 2019 r. poświadczające, że Pan ... (PESEL ...), zam. ... został zakwalifikowany do wsparcia w postaci ... w okresie od miesiąca lipca 2019 r. do listopada 2019 r. w ramach kursu pn. „...”.

Ponadto do wniosku o dofinansowanie Beneficjent załączył kopię oferty od firmy ... na ... wraz ze specyfikacją techniczną tego urządzenia, a także kopię opinii wydanej przez ... o innowacyjności technologii urządzenia ... produkowanego przez ww. firmę ... .

Ponadto, w ww. Biznesplanie w pkt 2-2 wskazano, że: „*Moja zdolność technologiczna, to przede wszystkim wieloletnie doświadczenie w zakresie ..., które pozwoli na bieżąco monitorować stan i poprawność pracy urządzenia a w razie konieczności szybką naprawę, nie narażając firmy na straty związane z przestojem w produkcji i oczekiwaniem na serwis. Ponadto jest to nowoczesna myśl techniczna, która pozwoli mi wprowadzić nie tylko innowacyjne rozwiązania w wyborze odpowiednich środków trwałych, ale także na wprowadzenie innowacji produktowych.*”

Następnie w pkt 2-2 Biznesplanu Beneficjent zadeklarował, że w związku z realizacją planowanego projektu będzie odprowadzał podatek dochodowy na terenie województwa świętokrzyskiego. W ramach opisu instrukcji wypełnienia tego punktu Biznes Planu widniała informacja dla Beneficjenta, że: „**Deklaracja taka umożliwi otrzymanie dodatkowych punktów i z tego względu stanowi zobowiązanie wobec Wnioskodawcy do spełnienia określonego warunku. Kwestia wypełnienia tego zobowiązania będzie monitorowana w okresie realizacji i trwałości projektu, a jego niedopełnienie może zostać uznane za znaczącą modyfikację projektu, co może skutkować koniecznością zwrotu dofinansowania.**”

Następnie w punkcie 2-3 Biznes Planu w ramach wymaganego szczegółowego opisu nowo tworzonych stanowisk pracy, spójnego z wskaźnikami rezultatu ujętymi we wniosku o dofinansowanie, Beneficjent wykazał, że w ramach projektu zobowiązuje się do utworzenia 1 nowego stanowiska pracy: „...” tj. pracownika zatrudnionego na pełen etat do obsługi urządzenia ... oraz posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

W wyniku przeprowadzonej przez Instytucję Zarządzającą oceny merytorycznej, przedmiotowy wniosek o dofinansowanie, zwany również „wnioskiem”, na podstawie uchwały nr 1915/20 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 1 kwietnia 2020 r. został zakwalifikowany do wsparcia w ramach Działania 2.5 w kwocie dofinansowania w wysokości: ... zł, uzyskując ... punktów i ... miejsce na liście rankingowej projektów złożonych i wybranych do wsparcia w ramach przedmiotowego konkursu.

Następnie, pismem z dnia 8 maja 2020 r. Beneficjent zawnioskował do Instytucji Zarządzającej o zmiany w zakresie rzeczowym ww. zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie tj. w zakresie oferty ..., polegające na zastąpieniu ... modelem ... oraz zastąpienie ... . Przedmiotowe zmiany Beneficjent uzasadnił tym, iż ww. ... jest urządzeniem wydajniejszym i wymagającym mniejszego poboru energii elektrycznej, a ww. ... w sposób znaczący rozszerza możliwości ... . Instytucja

Zarządzająca pismami znak: IR-V.432... z dnia 30 czerwca 2020 r. i 9 lipca 2020 r. wyraziła zgodę na ww. wnioskowane zmiany w realizacji projektu.

Jednocześnie, Instytucja Zarządzająca zawarła w dniu ... r. z ... zamieszkałym ..., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą: ..., jako Beneficjentem tego Programu, umowę nr RPSW.02.05.00-26-... o dofinansowanie projektu nr RPSW.02.05.00-26-... pn.: „...” (zwaną dalej „umową o dofinansowanie”) na kwotę dofinansowania ze środków EFRR w łącznej wysokości ... zł. Beneficjent zobowiązany był do zapoznania się z warunkami i postanowieniami zawartymi w przedmiotowej umowie o dofinansowanie przed jej podpisaniem. W umowie o dofinansowanie znalazły się wszystkie wyżej omówione postanowienia zawarte w jej wzorze, stanowiącym załącznik do ww. Regulaminu konkursu zamkniętego.

W związku z czym Beneficjent podpisując umowę o dofinansowanie został poinformowany, że zobowiązany jest do realizacji Projektu zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie oraz w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości projektu. Jednocześnie, zgodnie z podpisaną umową o dofinansowanie Beneficjent został poinformowany, że zobowiązany jest do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o zapisy wytycznych horyzontalnych oraz zgodnie z procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów zakładanych we wniosku o dofinansowanie.

Przed ww. podpisaniem umowy o dofinansowanie w dniu ... r. Beneficjent przekazał integralny załącznik tj. zaktualizowany wniosek o dofinansowanie, w którym w pkt XIV-Wskaźniki wskazał wskaźniki rezultatu tożsame z danymi zawartymi w poprzedniej wersji wniosku o dofinansowanie, złożonej w ramach konkursu zamkniętego.

W dniu ... 2020 r. został podpisany Aneks nr RPSW.02.05.00-26-... do umowy o dofinansowanie dotyczący zmiany danych w zakresie rachunku bankowego Beneficjenta.

W dniu 31 grudnia 2020 r. Beneficjent przekazał do Instytucji Zarządzającej wniosek o płatność końcową potwierdzając jednocześnie zakończenie realizacji projektu.

W związku z zakończeniem realizacji projektu oraz przed zatwierdzeniem wniosku o płatność końcową została przeprowadzona w dniu 22 czerwca 2021 r. kontrola końcowa w miejscu realizacji projektu. W wyniku ww. kontroli sporządzono w dniu 28 lipca 2021 r. Informację Pokontrolną Nr 107/N/II/RPO/2021 (tj. pismo znak: KC-I.432.372.1.2021), w której Instytucja Zarządzająca zawarła następującą informację o poziomie realizacji wskaźników rezultatu projektu:

„*Wskaźniki rezultatu:*

- 1) *Liczba nowo utworzonych miejsc pracy – pozostałe formy [EPC] – nie zakładano realizacji wskaźnika;*
- 2) *Liczba utrzymanych miejsc pracy – pozostałe formy [EPC] – nie zakładano realizacji wskaźnika;*
- 3) *Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych [szt.] – wskaźnik nie został zrealizowany, docelowa wartość wskaźnika – 1 [szt.];*
- 4) *Liczba wprowadzonych innowacji procesowych [szt.] - wskaźnik zrealizowany na poziomie 1 szt., tj. w 100% wartości docelowej;*
- 5) *Liczba wprowadzonych innowacji produktowych [szt.] – wskaźnik nie został zrealizowany, docelowa wartość wskaźnika – 2 [szt.];*
- 6) *Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) [EPC]- nie zakładano realizacji wskaźnika;*
- 7) *Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – kobiety [EPC] – nie zakładano realizacji wskaźnika;*
- 8) *Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – mężczyźni [EPC] – wskaźnik nie został zrealizowany, docelowa wartość wskaźnika – 1,00 EPC;*
- 9) *Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC] – wskaźnik nie został zrealizowany, docelowa wartość wskaźnika – 1,00 EPC.”*

W związku z powyższym w wyniku przeprowadzonej kontroli końcowej Instytucja Zarządzająca stwierdziła, że do dnia kontroli Beneficjent nie zrealizował na poziomie założonym we wniosku o dofinansowanie następujących wskaźników:

- a) Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych,

- b) Liczba wprowadzonych innowacji produktowych,
- c) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – mężczyźni,
- d) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8).

Instytucja Zarządzająca w Informacji Pokontrolnej z dnia 28 lipca 2021 r. wskazała więc Beneficjentowi, że zgodnie z wynikającą z Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014 – 2020 z dnia 22 sierpnia 2019 r. (zwane dalej: „Wytycznymi kwalifikowalność wydatków”) regułą proporcjonalności, Instytucja Zarządzająca w zależności od stopnia nieosiągnięcia założeń merytorycznych określonych we wniosku o dofinansowanie powinna uznać wszystkie lub odpowiednią część wydatków rozliczonych w projekcie za niekwalifikowalne.

Jednakże, Instytucja Zarządzająca mając na uwadze zapis zawarty w Instrukcji wypełniania wniosków o dofinansowanie z EFRR (sekcja 14 wskaźniki) mówiący, że **docelowa wartość wskaźnika rezultatu powinna zostać osiągnięta w momencie zakończenia realizacji projektu, bądź w okresie bezpośrednio po tym terminie (co do zasady – w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu, określonego w umowie o dofinansowanie)**, w przedmiotowej Informacji Pokontrolnej zaleciła Beneficjentowi osiągnięcie ww. wskaźników, nie później niż w terminie do dnia 31 grudnia 2021 r. oraz przedłożenie stosownych dokumentów potwierdzających ich osiągnięcie w ciągu 14 dni od dnia upływu ww. terminu.

W związku z czym w ww. Informacji Pokontrolnej nie została nałożona korekta finansowa z tytułu naruszenia ww. zapisów Wytycznych kwalifikowalność wydatków oraz odpowiednich zapisów umowy o dofinansowanie, ale jednocześnie na Beneficjenta został nałożony obowiązek zrealizowania ww. zaleceń pokontrolnych w terminie do dnia 31 grudnia 2021 r. (tj. 12 dodatkowych miesięcy na wykonanie ww. wskaźników liczonych od dnia zakończenia realizacji projektu, który przypadał zgodnie z umową o dofinansowanie na dzień 31 grudnia 2020 r.).

Do przedmiotowej Informacji pokontrolnej z dnia 28 lipca 2021 r. załączony został m.in. dowód w postaci poświadczonyj kopii protokołu z dnia 2 listopada 2020 r. w przedmiocie uruchomienia i odbioru urządzenia ..., w którym to dokumencie zawarto informacje, że ww. urządzenie „...zostało uruchomione i jest w pełni sprawne, znany mi jest stan techniczny i wizualny i nie mam zastrzeżeń w tym zakresie”, „... otrzymałem ..., instrukcję obsługi w formie papierowej i elektronicznej, dokumentację techniczno-rozruchową”.

Instytucja Zarządzająca przekazała Beneficjentowi ww. Informację pokontrolną w załączeniu do pisma znak: KC-I.432.372.1.2021 z dnia 28 lipca 2021 r. w którym poinformowała, że w terminie 14 dni Beneficjent ma możliwość odmowy podpisania Informacji pokontrolnej i jej zwrotu wraz z informacją o przyczynach takiej decyzji. Przedmiotowa Informacja Pokontrolna została podpisana przez Beneficjenta i przekazana zwrotnie do Instytucji Zarządzającej w dniu 6 sierpnia 2021 r.

Beneficjent nie wniósł żadnych zastrzeżeń ani wyjaśnień co do ww. wyników i ustaleń pokontrolnych. W związku z czym został zatwierdzony przez Instytucję Zarządzającą wniosek o płatność końcową nr RPSW.02.05.00-26-..., o czym Beneficjent został poinformowany pismem znak: IR-XIII.432.2.15.2020 z dnia 16 sierpnia 2021 r. W dniu 18 sierpnia 2021 r. została przekazana Beneficjentowi końcowa płatność refundacyjna w kwocie 4 104,87 zł.

Jednocześnie, w ramach realizacji projektu zostały Beneficjentowi wypłacone łączne środki dofinansowania z EFRR w kwocie: 134 805,59 zł.

W dniu 14 grudnia 2021 r. do Instytucji Zarządzającej wpłynęło pismo Beneficjenta z dnia 13 grudnia 2021 r. w którym zwrócił się o wydłużenie okresu realizacji wskaźników rezultatu dotyczących wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwie do dnia 2 stycznia 2023 r. Beneficjent w piśmie tym wskazał, że jego prośba uwarunkowana jest niepoprawną pracą urządzenia zakupionego w ramach projektu tj. ... i tym samym brakiem możliwości wytwarzania szerokiej grupy produktów takich jak np. ... . W piśmie z dnia 13 grudnia 2021 r. Beneficjent poinformował również, że planuje wdrożyć i promować nowy produkt w postaci ..., ponieważ urządzenie pomimo stwierdzonych wad umożliwia ich produkcję. Ponadto, w piśmie tym Beneficjent wskazał, że: *„Na dzień dzisiejszy urządzenie nie generuje zysków a biorąc pod uwagę, że moja firma ..., koszty utworzenia miejsca pracy są zbyt duże do wysokości jej aktualnych dochodów aby zatrudnienie było możliwe. W związku z powyższym termin wydłużenia czasu na realizację tego wskaźnika rezultatu jest szansą na przetrwanie mojej działalności w tym trudnym momencie.”* Beneficjent wskazał również, że zaistniała sytuacja spowodowana jest nieskuteczną gwarancją serwisową ze strony producenta, ponieważ pomimo wielu prób urządzenie nie zostało naprawione przez producenta. Do przedmiotowego pisma Beneficjent załączył korespondencję e-mail z producentem urządzenia z dnia 26 maja 2021 r., 25 czerwca 2021 r., 10 września 2021 r. oraz 12 października 2021 r. w sprawie zgłoszenia zastrzeżeń co do funkcjonowania urządzenia w ramach serwisu gwarancyjnego tej maszyny. Następnie w dniu 16 grudnia 2021 r. Beneficjent przekazał kolejne pismo informujące o problemach technicznych w użytkowaniu urządzenia ... polegających na ... . Beneficjent w piśmie tym wskazał, że *„Jest to podstawowa część składowa ..., niezbędna do*

wykonania ... i wielu innych produktów które były założeniem mojego projektu.” Ponadto, Beneficjent poinformował, że niezwłocznie po wykryciu nieprawidłowości w pracy tego urządzenia, które miało miejsce w maju 2021 r., sporządził zgłoszenie gwarancyjne i zawnioskował o usunięcie stwierdzonych problemów technicznych, jednakże pomimo podjętych wielokrotnie przez producenta tego urządzenia działań serwisowych wskazane problemy nie zostały usunięte. Beneficjent nadmienił w tym piśmie, że w efekcie spowodowało to utratę kontrahentów z uwagi na wadliwość jakościową produktów, a trwające przez pół roku bezskuteczne próby naprawy ... przez producenta spowodowały pogorszenie sytuacji finansowej prowadzonego przedsiębiorstwa. W piśmie tym Beneficjent stwierdził również, że: „Na dzień dzisiejszy maszyny nie naprawiono, serwis producenta nie jest w stanie tego dokonać, a ja nie mam możliwości finansowych dalszego utrzymywania wadliwego urządzenia przez które naraziłem się na wielomiesięczne straty. Wprowadzenie zamiennych produktów wymaga długiego czasu i środków finansowych oraz wiąże się z doposażeniem ... o inne urządzenia. Dalsza współpraca z producentem urządzenia stała się bezzasadna.” Instytucja Zarządzająca odpowiadając na ww. pisma Beneficjenta z dnia 13 i 16 grudnia 2021 r. pismem znak: IR-V.432.... z dnia 4 stycznia 2022 r. wskazała, że Beneficjent ma prawo dochodzenia swoich roszczeń z tytułu gwarancji jakiej udzielił producent tego urządzenia na zasadach określonych zapisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny. Jednocześnie, Instytucja Zarządzająca wskazała Beneficjentowi, że powinien mieć świadomość obowiązku utrzymania celów projektu jak i realizacji założonych w projekcie wskaźników, a co za tym idzie Beneficjent zobowiązany został do informowania Instytucji Zarządzającej o decyzjach jakie podejmie w kontekście przyszłej weryfikacji celów i wskaźników założonych do osiągnięcia w ramach projektu.

Następnie w dniu 28 marca 2022 r. za pośrednictwem korespondencji elektronicznej systemu SL2014 Instytucja Zarządzająca zwróciła się do Beneficjenta o przedłożenie oświadczenia lub innych dokumentów potwierdzających realizację wskaźnika rezultatu pn. Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych, a także przedłożenie faktur czy innych dokumentów potwierdzających sprzedaż produktów wytworzonych na zakupionej w projekcie maszynie oraz odnośnie wskaźników projektu dot. zatrudnienia o przedłożenie stosownej korespondencji w tym zakresie. Ponadto w wiadomości z dnia 28 marca 2022 r. zawnioskowano również o przedłożenie przez Beneficjenta kopii pozwu przeciwko wykonawcy wraz z dowodem złożenia go we właściwym sądzie. Wiadomość ta została odczytana w systemie SL2014 przez osobę upoważnioną przez Beneficjenta w dniu 4 kwietnia 2022 r.

W dniu 5 maja 2022 r. do Instytucji Zarządzającej wpłynęło sporządzone przez Beneficjenta sprawozdanie potwierdzające zachowanie trwałości projektu za okres od 1 stycznia 2021 r. do 1 stycznia 2022 r. W dokumencie tym Beneficjent wskazał, że od zakończenia realizacji projektu nastąpiła istotna zmiana w projekcie polegająca na tym, iż ... stanowiący przedmiot dotacji dostarczony został przez producenta z wadą fabryczną, która w sposób znaczny ogranicza możliwości produkcyjne na tym urządzeniu. Jednocześnie w ww. sprawozdaniu Beneficjent wskazał, że: *„Pomimo problemu z przedmiotem dotacji, zachowane zostały wskaźniki rezultatu dot. innowacji produktowych i nietechnologicznych.”* W dalszej części tego sprawozdania Beneficjent poruszył kwestię kontroli końcowej projektu i wydanych w jej wyniku zaleceń pokontrolnych w przedmiocie konieczności osiągnięcia wskaźników rezultatu projektu. Beneficjent w pkt II.2 tego sprawozdania wskazał, że na dzień sporządzenia tego dokumentu nie zrealizował wskaźnika rezultatu w zakresie wzrostu zatrudnienia, a powodem tego stanu faktycznego jest wada fabryczna ... *„przez którą projekt nie przynosi dochodów”*. Jednocześnie Beneficjent wyjaśnił, że spór z producentem zostanie rozstrzygnięty na drodze sądowej, a stosowny pozew w tym zakresie jest już sporządzony i zostanie udostępniony Instytucji Zarządzającej po potwierdzeniu przyjęcia go przez właściwy sąd.

W odpowiedzi na powyższe sprawozdanie Instytucja Zarządzająca pismem z dnia 16 maja 2022 r. zawnioskowała do Beneficjenta o skorygowanie danych w tym dokumencie w zakresie okresu sprawozdawczego tj. okres ten odpowiadający okresowi trwałości projektu początek swój ma w dacie wypłaty płatności końcowej (tj. 18 sierpnia 2021 r.) i liczony jest od tego dnia przez 3 lata. Beneficjent w dniu 1 i następnie 9 czerwca 2022 r. przekazał skorygowane sprawozdanie z trwałości w zakresie ww. okresu sprawozdawczego i zawierające poza tym tożsame informacje, jak ww. wersja tego sprawozdania złożona pierwotnie.

W dniu 5 września 2022 r. za pośrednictwem korespondencji elektronicznej systemu SL2014 Instytucja Zarządzająca wezwała Beneficjenta do przedłożenia oświadczeń, dokumentów oraz stosownych wyjaśnień w przedmiocie potwierdzenia realizacji wskaźników rezultatu, do złożenia których Beneficjent był już uprzednio zobowiązany przez Instytucję Zarządzającą na podstawie ww. wiadomości elektronicznej z dnia 28 marca 2022 r. Wiadomość ta została odczytana w systemie SL2014 przez osobę upoważnioną przez Beneficjenta w dniu 13 września 2022 r. w tym samym dniu tj. 13 września 2022 r. Beneficjent przekazał do Instytucji Zarządzającej pismo wraz z dokumentacją w postaci kopii faktur za usługi i produkty wytworzone przez ... wraz z kopią potwierdzenia nadania pozwu sądowego przeciwko producentowi urządzenia.

W piśmie z dnia 13 września 2022 r. Beneficjent poinformował, że w sposób pełny zostały zrealizowane wskaźniki produktu, a w sposób częściowy wskaźniki rezultatu dotyczące innowacji produktowych i nietechnologicznych. Natomiast wskaźnik rezultatu dotyczący wzrostu zatrudnienia zdaniem Beneficjenta nie został zrealizowany z przyczyn od niego niezależnych tj. z uwagi na wadę fabryczną ..., która uniemożliwia produkcję m.in. ... będących głównym założeniem projektu. Ponadto, Beneficjent w piśmie tym poinformował, że złożył w Sądzie ... stosowny pozew sądowy przeciwko producentowi urządzenia, który później został wraz z aktami skierowany przez ten sąd do Sądu ..., gdzie został zarejestrowany pod sygn. akt ... . Beneficjent zobowiązał się w tym piśmie do informowania Instytucji Zarządzającej o kolejnych działaniach podjętych w kwestii złożonego pozwu przez ww. sąd. Przedmiotowa przekazana do Instytucji Zarządzającej przez Beneficjenta dokumentacja dotycząca poziomu realizacji wskaźników rezultatu została poddana weryfikacji przez Departament Kontroli i Certyfikacji RPO w ramach kontroli realizacji zaleceń pokontrolnych.

W wyniku ww. przeprowadzonej kontroli realizacji zaleceń pokontrolnych przez Beneficjenta, Instytucja Zarządzająca w piśmie znak: KC-I.432.372.1.2021 z dnia 26 września 2022 r. poinformowała Beneficjenta, że po przanalizowaniu złożonej dokumentacji dotyczącej realizacji zaleceń pokontrolnych sformułowanych w Informacji pokontrolnej nr 107/N/II/RPO/2021 z kontroli końcowej potwierdziła realizację tych zaleceń w zakresie realizacji wskaźnika pn. „Liczba wprowadzonych innowacji produktowych [szt.]” na poziomie 2 szt., tj. 100% wartości docelowej, natomiast w odniesieniu do następujących 3 wskaźników rezultatu:

1. „Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych [szt.]”,
2. „Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) - [EPC]”,
3. „Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach - mężczyźni - [EPC]”

ustaliła termin realizacji tych 3 wskaźników do dnia 31 grudnia 2022 r.

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca wydłużyła jeszcze o dodatkowy rok termin osiągnięcia przez Beneficjenta wskazanych ww. wskaźników rezultatu. Instytucja Zarządzająca w piśmie z dnia 26 września 2022 r. wskazała Beneficjentowi, że ustalając taki wydłużony termin na osiągnięcie ww. wskaźników miała na uwadze następujące okoliczności: wadę fabryczną ... zakupionego w ramach projektu oraz wniesienie przez Beneficjenta pozwu przeciwko wykonawcy tj. ... . Jednocześnie w przedmiotowym piśmie Instytucja Zarządzająca zaleciła Beneficjentowi przekazanie całej dokumentacji związanej z korespondencją z Wykonawcą w zakresie uszkodzenia zakupionego ze środków unijnych urządzenia, a także dotyczącej złożonego pozwu przeciwko temu

Wykonawcy.

W dniu 4 listopada 2022 r. Beneficjent przekazał do Instytucji Zarządzającej pismo wraz z załącznikami w postaci: korespondencji z działem serwisowym producenta ..., zgłoszenia serwisowego, postanowienia Sądu ..., zarządzenia Sądu ..., pozwu o zapłatę przeciwko ... wraz z potwierdzeniem jego nadania. W piśmie z dnia 4 listopada 2022 r. Beneficjent ponownie wskazał, że wada fabryczna zakupionego ze środków unijnych ... uniemożliwia wytwarzanie najważniejszych produktów, jakie były założone do produkcji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie. Beneficjent wskazał również, że producent ... nie zastosował się do warunków umowy w zakresie naprawy lub wymiany tego urządzenia. Następnie Beneficjent wskazał, że: *„Produkty takie jak ... stwarzały by jednocześnie nieustanny popyt na zamówienia będąc gwarantem powodzenia całego projektu. Wybór grupy produktów które znalazły się w programie, poprzedzone były skrupulatną analizą rynku i konkurencji.”* Beneficjent w piśmie tym poinformował, że podjęte próby w kierunku zmiany działania poprzez wprowadzenie produktów zastępczych czy świadczenia usług podwykonawczych okazały się całkowicie nierentowne.

W związku z czym, w piśmie tym Beneficjent zawnioskował do Instytucji Zarządzającej o anulowanie następujących wskaźników rezultatu:

- 1) Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych,
- 2) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach,
- 3) Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – mężczyźni.

Ponadto, Beneficjent stwierdził, że wyczerpał już wszystkie możliwe środki zmierzające do prawidłowej realizacji wskaźników projektu, a wobec *„braku efektywnej reakcji ze strony producenta”* wystąpił ze stosownym pozwem na drogę sądową.

Do pisma z dnia 4 listopada 2022 r. załączone zostało m.in. Postanowienie Sądu ... z dnia ... 2022 r. uznające swoją niewłaściwość i przekazujące sprawę do rozpoznania właściwemu sądowi tj. Sądowi ... . Następnie, załączono również zarządzenie Sądu ... z dnia ... 2022 r. sygn. akt ... w którym stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zobowiązano ... (producenta ...) do złożenia odpowiedzi na pozew wraz z podaniem wszystkich twierdzeń i dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto, do pisma tego załączona również została kopia pozwu sądowego o zapłatę na rzecz Beneficjenta kwoty ... zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu przez producenta ... .

Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR-V.432.... z dnia 27 marca 2023 r. odpowiadając na ww. korespondencję w zakresie anulowania 3 wskaźników rezultatu wskazała, że po wnikliwej analizie dokumentacji projektowej oraz przekazanych przez Beneficjenta załączników oraz po analizie prawnej stwierdziła, iż nie wyraża zgody na anulowanie przedmiotowych wskaźników z uwagi na ich kluczową rolę w metodzie monitorowania projektów. W piśmie z dnia 27 marca 2023 r. Instytucja Zarządzająca wskazała, że wartości tych wskaźników osiągnane na poziomie poszczególnych projektów są agregowane i finalnie trafiają z całej Unii Europejskiej do Komisji Europejskiej. Jest to podstawowa metoda służąca kontrolowaniu realizacji celów zarówno projektów także w okresie trwałości projektów. W świetle art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013 bez względu na rodzaj prowadzonej przez beneficjenta działalności (produkcyjnej czy usługowej), zaprzestanie działalności w okresie trwałości albo jej przeniesienie poza obszar wsparcia objęty programem stanowi naruszenie zasady trwałości i wiąże się z koniecznością zwrotu wkładu z funduszy proporcjonalnie do okresu, w którym trwałość nie została zachowana. Jedynym wyjątkiem od konieczności zwrotu środków jest sytuacja, w której zaprzestanie działalności jest spowodowane upadłością niewynikającą z oszukańczego bankructwa. Następnie, Instytucja Zarządzająca w piśmie tym wskazała Beneficjentowi, że głównym celem przedmiotowego projektu będącego na tym etapie w okresie trwałości jest produkcja ... . W następstwie realizacji tego projektu Beneficjent zobowiązał się więc do zrealizowania wskaźników rezultatu takich jak: Liczba wprowadzonych innowacji produktowych - 2 szt., Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – 1 osoba, Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – 1 mężczyzna, Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych – 1 szt., Liczba wprowadzonych innowacji procesowych – 1 szt.

Instytucja Zarządzająca w piśmie tym stwierdziła również, że biorąc pod uwagę zaistniały problem w postaci niefunkcjonowania ..., stanowiącego główny przedmiot projektu, należy wskazać, iż ze względu na zaprzestanie produkcji zagrożony jest cel projektu. Brak możliwości utrzymania w okresie trwałości projektu powyżej wymienionych wskaźników rezultatu stanowi bowiem naruszenie zasad określonych w art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013. W związku z czym, Instytucja Zarządzająca w piśmie z dnia 27 marca 2023 r. wskazała Beneficjentowi, że: *„Aby zachować trwałość projektu możliwa jest wymiana sprzętu na taki o parametrach nie gorszych od dotychczas posiadanego i spełniającego funkcję określone w dokumentacji aplikacyjnej. Należy jednak mieć na uwadze, iż dokonując zakupu kolejnego sprzętu nie można go sfinansować nawet w części z wykorzystaniem środków UE, gdyż oznaczałoby to naruszenie zasady zakazującej*

podwójnego finansowania wydatków”. W piśmie tym, Instytucja Zarządzająca wskazała więc Beneficjentowi, że tylko możliwość wymiany wadliwego urządzenia pozwoli Beneficjentowi na zachowanie okresu trwałości projektu, a co za tym idzie i utrzymanie docelowych wartości wskaźników rezultatu projektu w okresie jego trwałości.

Beneficjent w odpowiedzi na ww. stanowisko Instytucji Zarządzającej w dniu 10 maja 2023 r. złożył pismo z dnia 4 maja 2023 r., w którym zwrócił się o ponowne przeanalizowanie zaistniałej sytuacji i *„poczekanie z wszelkimi decyzjami do zakończenia się sprawy toczącej się z mojego powództwa przeciwko producentowi maszyny”*. Beneficjent w piśmie tym wskazał, że zaistniała sytuacja jest nadzwyczajna i spowodowana nierespektowaniem przez producenta maszyny warunków jej gwarancji sformułowanych w umowie ich łączącej. Ponadto, Beneficjent poinformował, że z uwagi na awarię tego urządzenia nie osiąga zysków oraz zmuszony jest również do opłacania comiesięcznego czynszu za halę produkcyjną, w której ulokowana jest maszyna przez co osiąga straty finansowe. Beneficjent stwierdził również, że: *„Zatrudnienie pracownika w tym przypadku byłoby niezasadne, ponieważ nie ma stanowiska pracy, które mógłby zająć i które miał zająć w normalnym biegu zdarzeń, gdyby maszyna działała prawidłowo. Proszę nie narażać mnie na kolejne straty związane z zatrudnieniem pracownika, który nie będzie miał obowiązków.”* W piśmie z dnia 4 maja 2023 r. Beneficjent wskazał, że nie posiada funduszy na zakup nowego urządzenia i jest zdeterminowany do wykonania założonych wskaźników projektu, jednakże uniemożliwia mu to awaria tego urządzenia i niewywiązanie się z warunków gwarancji ww. producenta tej maszyny. Beneficjent wskazał również, że: *„To nie ja zaprzestałem produkcji w okresie trwałości, związanej z projektem, lecz maszyna”*. W piśmie tym Beneficjent stwierdził również, że z uwagi na tocząca się pomiędzy nim a producentem maszyny sprawę sądową w zakresie niewykonania warunków gwarancji, wszelkie dalsze działania Instytucji Zarządzającej w jego opinii powinny być wstrzymane, aż do czasu zakończenia tej sprawy sądowej. Beneficjent poinformował jednocześnie, że odbyła się już pierwsza rozprawa sądowa w wyniku której zlecono biegłemu ocenę sprawności maszyny i ta ocena została już dokonana oraz oczekuje w tym zakresie na szybką decyzję sądu.

Instytucja Zarządzająca odnosząc się do powyższego stanowiska Beneficjenta pismem znak: IR-V.432... z dnia 24 lipca 2023 r. po ponownej analizie dokumentacji projektowej oraz ww. przekazanej korespondencji podtrzymała stanowisko sformułowane w ww. piśmie z dnia 27 marca 2023 r. W piśmie z dnia 24 lipca 2023 r. Instytucja Zarządzająca wskazała Beneficjentowi, że w obowiązujących aktach prawnych, takich jak ustawa wdrożeniowa, rozporządzenie nr 1303/2013,

rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1219) brak jest podstawy prawnej do anulowania wartości wskaźników mimo sytuacji w której znalazł się Beneficjent i o co wnosił w przekazanej korespondencji. Ponadto, w piśmie tym Instytucja Zarządzająca wskazała Beneficjentowi, że zaprzestanie działalności w okresie trwałości stanowi naruszenie zasady trwałości określonej treścią art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013 i wiąże się z koniecznością zwrotu środków z wkładu funduszy, proporcjonalnie do okresu czasu, w którym trwałość ta nie została zachowana. Instytucja Zarządzająca ponownie wskazała Beneficjentowi, że jedynym wyjątkiem / odstępstwem od tej reguły, który może zwolnić Beneficjenta od konieczności zwrotu otrzymanych środków dofinansowania jest sytuacja, w której zaprzestanie działalności jest spowodowane upadłością niewynikającą z oszukańczego bankructwa. Następnie Instytucja Zarządzająca ponownie wskazała Beneficjentowi, że: „*Inną możliwością umożliwiającą prowadzenie projektu i realizację wskaźników jest wymiana sprzętu na taki o parametrach analogicznych i spełniającego takie same funkcje*”. Ponadto, pismem z dnia 24 lipca 2023 r. Beneficjent został zobowiązany do informowania o przebiegu postępowania sądowego dotyczącego ... zakupionego w ramach projektu.

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca pismem znak: KC-I.432.372.1.2021 z dnia 11 października 2023 r. po przeanalizowaniu całego ww. stanu faktycznego w kontekście realizacji zaleceń pokontrolnych w przedmiocie osiągnięcia i utrzymania wskaźników rezultatu projektu stwierdziła, że **Beneficjent nie zrealizował następujących wskaźników rezultatu:**

1. „*Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych – [szt.]*;
2. „*Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – mężczyźni [EPC]*,
3. „*Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC]*”.

Ponadto, w piśmie z dnia 11 października 2023 r. Instytucja Zarządzająca mając na uwadze stanowisko z pisma z dnia 24 lipca 2023 r. ponownie wskazała Beneficjentowi, że brak jest podstawy prawnej do anulowania wartości wskaźników, o co wnosił Beneficjent w swojej korespondencji, a także fakt zaprzestania działalności produkcyjnej w okresie trwałości projektu (vide: art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013) wiąże się z koniecznością zwrotu wkładu z funduszy proporcjonalnie do okresu w którym trwałość nie została zachowana.

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca pismem znak: KC-I.432.372.1.2021 z dnia 11 października 2023 r. na podstawie art. 143 rozporządzenia nr 1303/2013, art. 9 ust. 2 pkt 8 ustawy

wdrożeniowej oraz **korzystając z reguły proporcjonalności** wynikającej z Rozdziału 8 podrozdziału 8.8 Wytucznych kwalifikowalność wydatków (wersja obowiązująca z dnia 21 grudnia 2020 r.) **ustaliła i nałożyła na Beneficjenta korektę finansową.**

W piśmie tym Instytucja Zarządzająca wskazała Beneficjentowi, że: „*Uwzględniając liczbę niezrealizowanych wskaźników założonych w projekcie (2 szt.), t.j.:*

- *Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych – [szt.];*
- *Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) - [EPC].*

do liczby wskaźników założonych w projekcie do realizacji (9 szt.)

(IZ RPOWŚ przyjęła zarówno 2 szt. niezrealizowanych wskaźników jak również 9 szt. wskaźników założonych w projekcie do realizacji - z uwagi na fakt, iż wskaźnik: „Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach - mężczyźni [EPC]” jest uszczegółowieniem wskaźnika „Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC]”, zatem te dwa wskaźniki zostały policzone jako jeden). Korekta finansowa została wyliczona według następującego wzoru:

$$K_{od} / L_w \times L_{wn} \times W_{km}\% = W_k$$
$$= 134\,805,59 \text{ zł} / 9 \times 2 \times 100\% = 29\,956,80 \text{ zł}$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

W_k – wartość korekty finansowej,

K_{od} – kwota otrzymanego dofinansowania wynikająca z wniosku o płatność końcową,

L_w – liczba wszystkich wskaźników założonych do realizacji w projekcie,

L_{wn} – liczba wskaźników które nie zostały zrealizowane,

W_{km}% – nie osiągnięta wartość procentowa wskaźników pn. „Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach” oraz Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych do wartości docelowej tych wskaźników (1/1).”

Biorąc pod uwagę powyższe z uwagi na fakt, że powyższe nieosiągnięte na zakładanym poziomie 2 wskaźniki rezultatu tj. „Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC]” oraz „Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – mężczyźni [EPC]” dotyczą **mierzenia jednego i tożsamego celu projektu** jakim było utworzenie 1 nowego stanowiska

pracy, na którym miał być zatrudniony 1 mężczyzna, Instytucja Zarządzająca korzystając z ww. reguły proporcjonalności do ustalenia i wyliczenia ww. korekty finansowej przyjęła te wskaźniki jako jeden wskaźnik. Stopień ich nieosiągnięcia (tj. 1 etat) był przecież tożsamy, ponieważ jeden z tych wskaźników zawierał się w drugim czyli 1 stanowisko pracy, w tym 1 mężczyzna zatrudniony na tym stanowisku.

Wobec powyższego, w wyniku stwierdzenia ww. naruszenia zapisów umowy o dofinansowanie (tj. niezrealizowania zakładanego poziomu 2 wskaźników rezultatu pn. „Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach” i „Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych”) Instytucja Zarządzająca w piśmie z dnia 11 października 2023 r. **uznała za niekwalifikowalną kwotę dofinansowania ze środków EFRR w wysokości: 29 956,80 zł i zaleciła jej zwrot wraz z należnymi odsetkami.**

W odniesieniu do przedmiotowego pisma nakładającego ww. korektę finansową Beneficjent nie wniósł żadnych uwag czy zastrzeżeń.

Z uwagi na brak zwrotu środków przez Beneficjenta, Instytucja Zarządzająca w dniu 14 listopada 2023 r. na podstawie art. 207 ust. 8 ustawy o finansach publicznych, zwanej dalej „u.f.p.”, przekazała do Beneficjenta pisemne wezwanie (tj. pismo znak: IR-XIV.432.2.270.2022 z dnia 9 listopada 2023 r.) do zwrotu środków dofinansowania wykorzystanych z naruszeniem procedur w wysokości 29 956,80 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Jednocześnie Instytucja Zarządzająca wyjaśniła Beneficjentowi, że z uwagi na fakt iż płatność końcowa w ramach projektu została już wypłacona, w trybie art. 207 ust. 8 u.f.p. niemożliwe jest wskazanie Beneficjentowi wyboru opcji pomniejszenia kolejnych płatności o ww. kwotę podlegającą zwrotowi. Beneficjentowi wyznaczono termin 14 dni od dnia doręczenia wezwania na zwrot środków z odsetkami. Przedmiotowe wezwanie zostało odebrane przez Beneficjenta w dniu 16 listopada 2023 r.

Jednocześnie w nawiązaniu do ww. wezwania w dniu 28 listopada 2023 r. poprzez korespondencję elektroniczną, Instytucja Zarządzająca przesłała do Beneficjenta informację o wysokości środków dofinansowania do zwrotu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych wyliczonymi na dzień 30 listopada 2023 r. tj. na dzień upływu terminu zwrotu należności zgodnie z doręczonym wezwaniem. Ponadto w informacji tej wskazano Beneficjentowi, że przedmiotowe odsetki są naliczane za każdy dzień od transz środków dofinansowania od dnia ich

wypłaty do dnia ich faktycznego uregulowania tj. zwrotu na rachunek bankowy Instytucji Zarządzającej.

W wyznaczonym wezwaniem terminie Beneficjent nie dokonał wymaganego zwrotu należności.

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca pismem znak: IR-XIV.432.2.270.2022 z dnia 21 grudnia 2023 r. w oparciu o art. 61 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego, zwanego dalej „k.p.a.” oraz zgodnie z art. 207 ust. 9 pkt 1 u.f.p. zawiadomiła Beneficjenta, że zostało wszczęte z urzędu postępowanie administracyjne w przedmiocie określenia kwoty przypadającej do zwrotu i terminu, od którego nalicza się odsetki, oraz sposobu zwrotu środków w formie decyzji w sprawie zwrotu części dofinansowania wraz z odsetkami. W przedmiotowym zawiadomieniu Instytucja Zarządzająca wyznaczyła 7 dniowy termin na wniesienie uwag oraz zapoznanie się z materiałami dotyczącymi sprawy. Przedmiotowe zawiadomienie zostało doręczone na wskazany adres Beneficjenta w dniu 29 grudnia 2023 r. W odniesieniu do ww. zawiadomienia Beneficjent nie wniósł uwag ani też nie dokonał zwrotu wymaganego zobowiązania.

W związku z powyższym oraz z uwagi na brak zwrotu wymaganego zobowiązania, w dniu 11 stycznia 2024 r. Instytucja Zarządzająca stosownie do postanowień art. 10 § 1 k.p.a. sporządziła zawiadomienie Beneficjenta o przygotowaniu materiału dowodowego do wydania decyzji o zwrocie (tj. pismo znak: IR-XIV.432.2.270.2022 z dnia 11 stycznia 2024 r.). W terminie 7 dni od daty doręczenia tego zawiadomienia, Beneficjent mógł zapoznać się z aktami sprawy, w oparciu o które zostanie podjęta stosowna decyzja i wypowiedzieć się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Dokumentacja została udostępniona do wglądu w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, Departament Inwestycji i Rozwoju. Przedmiotowe zawiadomienie zostało odebrane przez Beneficjenta w dniu 16 stycznia 2024 r. W odniesieniu do ww. zawiadomienia Beneficjent nie wniósł uwag ani też nie dokonał zwrotu wymaganego zobowiązania.

Wobec powyższego, zaistniała konieczność, zgodnie z zapisami art. 207 ust. 9 pkt 1 u.f.p. wydania przez Instytucję Zarządzającą odpowiedniej decyzji o zwrocie.

W tak ustalonym stanie faktycznym i po przeanalizowaniu całości zgromadzonego materiału dowodowego należy stwierdzić, co następuje.

Zgodnie z art. 6 ustawy wdrożeniowej, system realizacji programu operacyjnego zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programów operacyjnych,

obejmujące w szczególności zarządzanie, monitorowanie, sprawozdawczość, kontrolę i ewaluację oraz sposób koordynacji działań podejmowanych przez instytucje. Podstawę systemu realizacji programu operacyjnego mogą stanowić w szczególności przepisy prawa powszechnie obowiązującego, wytyczne, szczegółowy opis osi priorytetowych programu operacyjnego, opis systemu zarządzania i kontroli oraz instrukcje wykonawcze zawierające procedury działania właściwych instytucji.

Następnie, zgodnie z treścią art. 9 ust.1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej instytucją zarządzającą jest zarząd województwa w przypadku regionalnego programu operacyjnego.

Ponadto, zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 9 lit. „a” ustawy wdrożeniowej, do zadań instytucji zarządzającej należy odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w u.f.p. albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu, w tym wydawanie decyzji o zwrocie środków przeznaczonych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa odpowiednio w art. 207 ust. 9 pkt 1 i art. 189 ust. 3b u.f.p.

Zgodnie z art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p. w przypadku gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są:

„2) wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184,

– podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 9, na wskazany w tej decyzji rachunek bankowy”.

Na podstawie art. 207 ust. 9 pkt 1 u.f.p. po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 8, organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy o zasadach realizacji programów, wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki, oraz sposób zwrotu środków oraz zawierającą pouczenie o sankcji wynikającej z ust. 4 pkt 3, z zastrzeżeniem ust. 7.

W związku z regulacją prawną art. 67 ust.1 u.f.p. do spraw dotyczących należności, o których mowa w art. 60, niuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się przepisy k.p.a. i odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, z późn. zm.).

W świetle art. 104 i art. 107 k.p.a., organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, która rozstrzyga sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończąc sprawę w danej instancji.

Zgodnie z art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.) do zadań zarządu województwa należy w szczególności przygotowywanie projektów strategii rozwoju województwa, planu zagospodarowania przestrzennego i regionalnych programów operacyjnych oraz ich wykonywanie.

Na podstawie art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa decyzje wydane przez zarząd województwa w sprawach z zakresu administracji publicznej podpisuje marszałek. W decyzji wymienia się imiona i nazwiska członków zarządu, którzy brali udział w wydaniu decyzji.

Podstawowy akt prawa krajowego, który określa zasady prowadzenia polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi, stanowi ustawa wdrożeniowa. Zgodnie z postanowieniami zawartymi w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej za przygotowanie i prawidłową realizację programu operacyjnego odpowiada instytucja zarządzająca, którą w przypadku programu regionalnego jest zarząd województwa. Do zadań instytucji zarządzającej należy między innymi (vide: art. 9 ust. 2):

- dokonywanie płatności ze środków programu operacyjnego na rzecz beneficjentów,
- prowadzenie kontroli realizacji programu operacyjnego, w tym weryfikacja prawidłowości wydatków ponoszonych przez beneficjentów - w przypadku regionalnego programu operacyjnego,
- monitorowanie postępów realizacji programu operacyjnego,
- odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w szczególności kwot związanych z nałożeniem korekt finansowych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych albo w umowie o dofinansowanie projektu, albo w decyzji o dofinansowaniu projektu.

W związku z czym, Instytucja Zarządzająca w przypadku stwierdzenia, iż projekt jest realizowany niezgodnie z jego założeniami i w sposób niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami, nie ma możliwości uznania za kwalifikowalne wydatków, które są niezgodne z zapisami zawartymi w umowie o dofinansowanie tj. zgodnie z § 1 ust. 8 umowy o dofinansowanie: „za wydatki kwalifikowalne należy rozumieć wydatki lub koszty uznane za

kwalifikowalne i spełniające kryteria, zgodnie z rozporządzeniem ogólnym, jak również w rozumieniu ustawy wdrożeniowej i przepisów rozporządzeń wydanych do tej ustawy oraz zgodnie z wytycznymi wskazanymi w § 1 ust.4 lit.e)”.

Zgodnie z prawem wspólnotowym (tj. m.in. rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 - Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 289-302, z późn. zm., rozporządzeniem Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu - Dz.U.UE.L.2014.187.1) oraz regulacjami określonymi w dokumentach programowych (tj. *Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych*, wydany na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wdrożeniowej), **Instytucja Zarządzająca została zobowiązana do stałego monitorowania postępów realizacji programu operacyjnego poprzez monitorowanie postępów w realizacji wskaźników**. Monitorowanie postępu rzeczowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 jest prowadzone przez Instytucję Zarządzającą na bieżąco, na wszystkich poziomach wdrażania tego Programu, równoległe z analizą postępu finansowego, mając na uwadze rozwiązania przyjęte zgodnie z rozporządzeniem ogólnym (tj. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r.) w zakresie konstrukcji wskaźników w programie (art. 27 ust. 4) oraz zakresu sprawozdań z wdrażania (art. 50 i art. 111).

Jednocześnie w pkt 2.1.3 ppkt 12 *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych* wskazano, że:

„O ile w umowie o dofinansowanie projektu nie wskazano inaczej, efekt wsparcia na poziomie projektu występuje:

a) w przypadku wskaźników produktu określonych na poziomie projektu – w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową,

b) w przypadku wskaźników rezultatu bezpośredniego określonych na poziomie projektu:

i. co do zasady – w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie/decyzji o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od uruchomienia przedsięwzięcia,

ii. w okresie trwałości projektu, na zasadach określonych przez IZ - w przypadku wskaźników, których termin realizacji został wydłużony na wniosek beneficjenta i za zgodą IZ, przy czym osiągnięte wartości wykazywane są we wniosku o płatność końcową lub jego korekcie”.

Ponadto, w Wytycznych kwalifikowalność wydatków w rozdziale 6.16 - Rozliczanie efektów projektu wskazano, że instytucja zarządzająca będąca stroną umowy o dofinansowanie, zobowiązuje beneficjenta w umowie o dofinansowanie do osiągnięcia i zachowania wskaźników produktu oraz rezultatu zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie, a nieosiągnięcie lub niezachowanie ww. wskaźników, może oznaczać nieprawidłowość oraz skutkować nałożeniem korekty finansowej.

Instytucja Zarządzająca w wyniku ww. działań kontrolnych oraz monitorowania wykonania nałożonych zaleceń pokontrolnych z kontroli końcowej stwierdziła naruszenie przez Beneficjenta treści § 2 ust. 2, § 3 ust. 1 i § 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie poprzez **nieosiągnięcie na założonym poziomie wskaźników rezultatu pn. „Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach” i „Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych”,** założonych we wniosku o dofinansowanie.

W związku z czym, Instytucja Zarządzająca stwierdzając naruszenie przez Beneficjenta ww. zapisów umowy o dofinansowanie, obowiązujących przy wydatkowaniu środków dofinansowania zobowiązana była do określenia kwoty nieprawidłowo wykorzystanego dofinansowania zgodnie z postanowieniami ww. art. 9 ust. 2 ustawy wdrożeniowej.

Instytucja Zarządzająca pragnie wskazać, że obowiązki państw członkowskich i Komisji w zakresie wydatkowania środków finansowych budżetu Unii doprecyzowano w odpowiednich przepisach rozporządzenia nr 1303/2013.

Z przepisów tych wynika, że na państwach członkowskich ciąży dwojakiego rodzaju obowiązki: po pierwsze mają ustanowić i zapewnić skuteczne funkcjonowanie systemów zarządzania i kontroli dla realizacji programów operacyjnych, a po drugie, prowadzić działania w odniesieniu do nieprawidłowości: zapobiegać im, wykrywać je, odzyskiwać kwoty wypłacone nienależnie oraz

informować Komisję o wykrytych nieprawidłowościach i przebiegu postępowań prowadzonych w tych sprawach (poz. 65 rozporządzenia nr 1303/2013).

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 36 rozporządzenia nr 1303/2013 „nieprawidłowość - oznacza każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie EFSI, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem”.

Przesłanki nieprawidłowości odnoszą się do zachowania sprawcy, które może polegać zarówno na działaniu, jak i na zaniechaniu działań, oraz do skutków tego zachowania. Konieczne jest bowiem, by zachowanie to spowodowało szkodę w budżecie Wspólnot (Unii) lub w budżetach zarządzanych przez Wspólnoty (Unię), albo szkodę taką mogło powodować. Pojęcie „szkoda” użyte w omawianej definicji oznacza uszczerbek finansowy dokonany w budżecie Unii lub w budżetach zarządzanych przez Unię, albo uszczerbek finansowy, na jaki budżety te zostały narażone. Wynika stąd, że faktyczne wystąpienie uszczerbku finansowego nie jest przesłanką konieczną dla zakwalifikowania zachowania jako nieprawidłowości, wystarczy bowiem sama możliwość jego wystąpienia.

Mając na uwadze omówioną powyżej definicję nieprawidłowości, obowiązującą w prawie wspólnotowym, należy więc wskazać, iż skutki finansowe wynikające z danego naruszenia, na jakie mógł być narażony budżet Wspólnoty mają wymiar nie tylko rzeczywisty (udowodniony), ale również i wymiar potencjalny (trudny do oszacowania).

Taki sposób rozumienia definicji nieprawidłowości ugruntował się już w utrwalonej linii orzeczniczej Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który w Wyroku TSUE w sprawie C-406/14 z dnia 14 lipca 2016 r. stwierdził, że: „naruszenie prawa Unii stanowi nieprawidłowość w rozumieniu tego przepisu jedynie wtedy, gdy powoduje ono lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku. Naruszenie takie należy zatem uznać za nieprawidłowość, o ile może ono jako takie mieć skutki budżetowe. Natomiast nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych.” Dalej w tym samym Wyroku TSUE wskazano również, że: „uchybiecie zasadom udzielania zamówień publicznych stanowi nieprawidłowość..., o ile nie można wykluczyć, że uchybiecie to miało wpływ na budżet odnośnego funduszu.” Analogiczne stanowisko zostało również zawarte w Wyroku z dnia 21 grudnia 2011 r. Chambre de commerce et d'industrie de l'Indre, C-465/10, EU:C:2011:867, pkt 47.

Instytucja Zarządzająca pragnie również zaznaczyć, iż w dalszych orzeczeniach TSUE ww. linia orzecznicza była analogiczna tj. w Wyroku z dnia 6 grudnia 2017 r. w sprawie C-408/16 TSUE przywołał wykładnię nieprawidłowości wprost z Wyroku C-406/14. W związku z czym należy uznać, iż TSUE potwierdził w utrwalonej linii orzeczniczej definicję istoty nieprawidłowości. Instytucja Zarządzająca pragnie więc zauważyć, że powtórzenie w Wyroku z 6 grudnia 2017 r. dosłownej treści pojęcia nieprawidłowości, zawartej w ww. wyroku z lipca 2016 r., pozwala wnioskować, że jest to utrwalona linia orzecznicza. Jak już wyżej wskazano, TSUE po raz kolejny powtórzył, że naruszenie prawa jest nieprawidłowością, o ile nie można wykluczyć, że uchybienie miało wpływ na budżet danego funduszu. Co najważniejsze, TSUE w swoim wyroku ponownie wyjaśnił, że nie trzeba udowadniać wystąpienia konkretnych skutków finansowych (nawet tylko potencjalnych) dla budżetu Unii Europejskiej.

Ponadto należy wskazać, iż pomimo tego że obydwa przywołane powyżej wyroki TSUE odnoszą się do pojęcia nieprawidłowości w rozumieniu rozporządzenia Rady WE nr 1083/2006 (obowiązującego dla programów operacyjnych na lata 2007-2013), to definicja nieprawidłowości zawarta w Rozporządzeniu nr 1303/2013 nie zmieniła się znacząco i brzmi niemal identycznie, a co za tym idzie pozwala to na przyjęcie tezy, że wykładnia TSUE w obecnej perspektywie finansowej nie ulegnie zmianie.

W związku z powyższym, odnosząc się powyżej omówionego naruszenia postanowień umowy o dofinansowanie należy odnieść się do ww. definicji nieprawidłowości i niejako trzech elementów składowych ją tworzących. Nieprawidłowość oznacza **każde naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego**. Beneficjent w analizowanej sprawie naruszył postanowienia § 2 ust. 2, § 3 ust. 1 i § 7 umowy o dofinansowanie. Naruszeniem w analizowanej sprawie jest nieosiągnięcie na założonym poziomie wskaźników rezultatu pn. „Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach” i „Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych”.

We wniosku o dofinansowanie, złożonym na konkurs zamknięty, Beneficjent w pkt XIV-*Wskaźniki* wskazał m.in. następujący wskaźnik rezultatu do osiągnięcia tj.: „*Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI8) [EPC]*” – **wartość docelowa jaka miała być osiągnięta to 1 stanowisko pracy/etat**. Zgodnie z dokumentem pn. „Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach Osi Priorytetowych 1-7 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w Lokalnym Systemie Informatycznym (LSI)”,

stanowiącym Załącznik nr 3 do regulaminu konkursu zamkniętego, zdefiniowano pojęcie skrótu „EPC” używanego w nazwie ww. wskaźnika tj. „EPC” - **ekwiwalent pełnego czasu pracy (etaty częściowe są sumowane i zaokrąglane do pełnych jednostek (etatów))**. Następnie w przedmiotowej Instrukcji wypełniania wniosków EFRR zawarto informację, że wskaźnik rezultatu dotyczący wzrostu zatrudnienia we wspieranym przedsiębiorstwie jest wskaźnikiem obowiązkowym dla celów monitorowania przez Instytucję Zarządzającą w ramach Działania 2.5 RPOWŚ na lata 2014-2020.

Ponadto w ww. Instrukcji wypełniania wniosków EFRR (zał. 3 do konkursu nr 253/19) wskazano definicję słowa „rezultat”, odnoszącą się do wskaźników rezultatu z wniosku o dofinansowanie tj. *„Rezultat – to bezpośredni wpływ zrealizowanego przedsięwzięcia na otoczenie społeczno-ekonomiczne, uzyskane po zakończeniu realizacji projektu. **Dla wartości bazowej wskaźnika rezultatu należy przyjąć wartość „0”**. Docelowa wartość wskaźnika rezultatu powinna zostać osiągnięta w momencie zakończenia realizacji projektu, bądź w okresie bezpośrednio po tym terminie (co do zasady – w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu, określonego w umowie/decyzji o dofinansowaniu projektu). W przypadku wskaźników rezultatu oznaczających trend (wzrost, zmniejszenie, liczba dodatkowych, spadek) jako wartość docelową należy podać planowany do osiągnięcia przyrost lub spadek. Przy czym w studium wykonalności/biznes planie powinny znaleźć się dane, na podstawie których wyliczono przyrost lub spadek. **Założone w projekcie wskaźniki rezultatu muszą być utrzymywane przez okres trwałości.**”*

Natomiast zgodnie z **definicją wskaźnika rezultatu pn. „Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych”**, zawartą w dokumencie pn. „Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020 – katalog definicji dla Celów Tematycznych finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności oraz dla pomocy technicznej” tj. załącznika do wytycznych programowych czyli „Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” (wersja obowiązująca do konkursu zamkniętego z dnia 9 lipca 2018 r.), **wskaźnikiem tym jest:** *„Liczba innowacji organizacyjnych i/lub marketingowych, wprowadzonych w przedsiębiorstwie w wyniku realizacji projektu (możliwość podziału wskaźnika). Innowacja organizacyjna (organisational innovation) to wdrożenie nowej metody organizacyjnej w przyjętych przez firmę zasadach działania, w organizacji miejsca pracy lub w stosunkach z otoczeniem. Innowacja marketingowa (marketing innovation) to wdrożenie nowej metody marketingowej wiążącej się ze znaczącymi zmianami w projekcie/konstrukcji produktu lub w opakowaniu, dystrybucji, promocji lub strategii cenowej.”*

Beneficjent w sposób całkowicie samodzielny i autonomiczny wskazał więc we wniosku o dofinansowanie wartość wskaźnika pn. „*Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC]*” do osiągnięcia w wartości docelowej 1 etatu oraz wskaźnika rezultatu pn. „*Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych*” w wartości docelowej do osiągnięcia 1 innowacji nietechnologicznej.

W takim kształcie wniosek o dofinansowanie wraz z załączoną dokumentacją konkursową został poddany ocenie merytoryczno-technicznej przez Instytucję Zarządzającą, w trakcie której przyznano odpowiednią punktację w odniesieniu do m.in. wartości wskaźników wskazanych we wniosku o dofinansowanie, zgodnie z zatwierdzonymi Kryteriami oceny wniosku o dofinansowanie dla Działania 2.5.

Instytucja Zarządzająca pragnie więc w tym miejscu podkreślić, że sposób określenia sposobu mierzenia ww. wskaźników powinien być znany Beneficjentowi, ponieważ przystępując do konkursu zamkniętego miał obowiązek zapoznać się z wszelkimi wytycznymi kierowanymi przez Instytucję Zarządzającą do potencjalnych wnioskodawców oraz zapoznać się z dokumentacją konkursową w tym i ww. Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie. Beneficjent bowiem w pkt. *XIV. Wskaźniki* wniosku o dofinansowanie wskazał, że w wyniku realizacji inwestycji wielkość zatrudnienia wzrośnie z poziomu samozatrudnienia o 1 etat, a w przedsiębiorstwie zostanie wprowadzona 1 innowacja nietechnologiczna. Jednocześnie w wyniku przeprowadzonej kontroli realizacji zaleceń pokontrolnych Instytucja Zarządzająca stwierdziła, że Beneficjent nie osiągnął wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwie oraz nie wprowadził zakładanej innowacji nietechnologicznej.

Nadmienić w tym miejscu należy, że wskaźniki rezultatu zawarte we wniosku o dofinansowanie nie zostały Beneficjentowi w żaden sposób narzucone, albowiem na etapie tworzenia projektu i wypełniania wniosku o dofinansowanie Beneficjent w sposób całkowicie autonomiczny i samodzielny określił, że deklaruje i konstruuje wskaźniki, które zamierza osiągnąć realizując cel projektu.

Jednakże, jak wynika z ustaleń dokonanych przez Instytucję Zarządzającą, Beneficjent nie osiągnął tego poziomu zatrudnienia (tj. 1 nowego etatu) oraz nie wdrożył 1 innowacji nietechnologicznej ani na moment zakończenia realizacji projektu, ani też na moment 12 miesięcy liczonych od dnia zakończenia realizacji projektu, ani też na dodatkowy wydłużony przez Instytucję Zarządzającą termin do dnia 31 grudnia 2022 r. W wyniku kontroli realizacji zaleceń pokontrolnych z kontroli

końcowej bezsprzecznie stwierdzono, że Beneficjent nie osiągnął założonego we wniosku o dofinansowanie poziomu wzrostu wielkości zatrudnienia w przedsiębiorstwie, ani też wdrożenia innowacji nietechnologicznej. Nie ulega więc żadnej wątpliwości, że Beneficjent nie osiągnął docelowej wartości dwóch wskaźników rezultatu projektu, odzwierciedlających realizację zakładanych celów projektu. Beneficjent nie zatrudnił pracownika tj. nie stworzył 1 nowego etatu w przedsiębiorstwie, ponieważ stan zatrudnienia (tj. ...) po realizacji projektu pozostał niezmienny. W Biznesplanie, stanowiącym załącznik do wniosku o dofinansowanie, Beneficjent wskazywał: *„Obecnie w mojej firmie ... . Biorąc pod uwagę możliwość otrzymania dotacji na dywersyfikację mojej działalności gospodarczej, znalazłem odpowiednią osobę dla której przewiduję zatrudnienie. Pracownik ten jest doświadczonym specjalistą w zakresie nowo wprowadzanych produktów, posiada wieloletnie doświadczenie w branży ... . Dla uzupełnienia kompetencji przyszedł pracownik uczestniczący aktualnie w kursie ... . W wyniku realizacji projektu zostanie zatem utworzone nowe stanowisko pracy dla osoby niepełnosprawnej”*. Ponadto w Biznesplanie (pkt 2-3, str. 8) zaznaczono, że nowoutworzone stanowisko pracy dotyczyć będzie zatrudnienia na pełen etat ... oraz *„Będzie to zatem podniesienie stanu zatrudnienia o jeden pełen etat, nadmieniam, że zamierzam zatrudnić osobę posiadającą orzeczenie o niepełnosprawności”*.

W wyniku kontroli realizacji zaleceń pokontrolnych okazało się, że Beneficjent nie zatrudnił ww. pracownika czyli nie utworzył 1 nowego etatu i nie zwiększył tym samym poziomu zatrudnienia w przedsiębiorstwie, uzasadniając ten fakt problemami technicznymi związanymi z zakupionym urządzeniem. Ponadto Beneficjent w przekazanej korespondencji wskazywał, że zatrudnienie pracownika jest niezasadne z tytułu braku stanowiska pracy z uwagi na nieprawidłowo działającą maszynę (...) oraz nieekonomiczne z uwagi na brak dochodów z tytułu produkcji, jaką miała wykonywać ta maszyna. Beneficjent wskazał również, że zatrudnienie pracownika narazi go na dodatkowe straty finansowe, ponieważ ponosi już koszty wynajmu hali w której znajduje się nieprawidłowa działająca maszyna. W tym miejscu Instytucja Zarządzająca stwierdza, że twierdzenie Beneficjenta o wynajmie ww. hali i związanych z tym kosztami stoi w sprzeczności z zapisami zawartymi w Biznesplanie w zakresie przygotowania organizacyjnego do realizacji projektu tj. *„Ponadto posiadam zdolność techniczną i technologiczną – **dysponuję na własność posesją**, z wszelkimi przyłączami oraz przewidzianymi pomieszczeniami do realizacji projektu – ..., gdzie nieprzerwanie prowadzę działalność gospodarczą. Infrastruktura ta umożliwia mi modyfikację działalności poprzez wprowadzenie nowoczesnych produktów. Na dachu mojego budynku planuję instalację sieciowego zestawu fotowoltaicznego- z bezpośrednim przyłączem do*

sieci”. W związku z czym argumentacja poczyniona przez Beneficjenta w zakresie wynajmu hali jest całkowicie nieuzasadniona.

Następnie, Instytucja Zarządzająca pragnie w tym miejscu podkreślić, że termin osiągnięcia ww. wskaźnika rezultatu w zakresie zatrudnienia pracownika Beneficjent miał znacznie wydłużony, ponieważ nie tylko był to termin 12 miesięcy od dnia zakończenia realizacji projektu, ale również dodatkowy termin 12 miesięcy do dnia 31 grudnia 2022 r. czyli łącznie dodatkowe 2 lata od momentu zakończenia realizacji projektu. Instytucja Zarządzająca wydłużając ww. termin osiągnięcia wskaźnika uwzględniła zgłoszone przez Beneficjenta problemy techniczne z zakupioną maszyną, a Beneficjent zaakceptował ww. warunki uznając tym samym konieczność osiągnięcia założonych wskaźników rezultatu. Nie ulega żadnej wątpliwości, że zwiększenie zatrudnienia w przedsiębiorstwie było jednym z kluczowych celów realizacji projektu, a nieutworzenie nowego etatu w przedsiębiorstwie w efekcie doprowadziło do naruszenia zapisów umowy o dofinansowanie. Analogicznie również nieosiągnięcie wskaźnika rezultatu w postaci „Liczby wprowadzonych innowacji nietechnologicznych” doprowadziło do naruszenia zapisów umowy o dofinansowanie. Zgodnie z przytoczoną powyżej definicją tego wskaźnika rezultatu należało się spodziewać wprowadzenia w przedsiębiorstwie prowadzonym przez Beneficjenta zmian organizacyjnych w zasadach działania firmy czy też zmian organizacyjnych w zakresie organizacji miejsca pracy czy stosunków z otoczeniem firmy. Beneficjent nie zatrudnił pracownika, a co za tym idzie nie zostały dokonane zmiany organizacyjne w zakresie utworzenia nowego stanowiska pracy. Następnie zgodnie z przywołaną powyżej definicją wskaźnika rezultatu dot. innowacji nietechnologicznych należało się również spodziewać wprowadzenia w przedsiębiorstwie zmian o charakterze innowacji marketingowej czyli wdrożenia nowej metody marketingowej wiążącej się z nowym produktem (...) i jego dystrybucją czy promocją na rynku. Beneficjent bowiem w Biznesplanie zakładał, że produkowane przez niego przy użyciu zakupionego w projekcie urządzenia ... będą docelowo nakierowane do grupy docelowej konsumentów tj. ... . Cała założona w projekcie produkcja ... miała być dostosowana pod potrzeby ww. docelowej grupy klientów. Beneficjent w oparciu o pozyskany z PARP raport pt. „Analiza tendencji i trendów rynkowych ...” w Biznesplanie zawarł szczegółową analizę planowanych do produkcji nowych produktów, które miały spełnić wszystkie potrzeby ww. docelowej grupy konsumentów. Wdrożenie produkcji nowych produktów wiązało się z nowymi zmianami w przedsiębiorstwie o charakterze organizacyjnym czy marketingowym. Beneficjent w Biznesplanie wskazał, bowiem że: „*Wnioski jakie wyciągnąłem dla dalszego rozwoju mojej firmy w ramach dywersyfikacji działań to:*

1. Położenie większego nacisku na rozwój ... .

2. Sprzedaż przez Internet: Rozwój strategii ... maksymalizujących potencjał internetu (e-commerce, mediów społecznościowych etc.) w dotarciu do finalnego konsumenta na wybranych rynkach. Uwzględnienie w niej opcji „click and collect”, minimalizującej potrzebę posiadania własnych punktów sprzedaży.

3. Poszukiwanie rozwiązań co-brandingowych poprzez nawiązanie współpracy z polskimi ... .
W przyszłości moi klienci to w przeważającej części ... . Nie wykluczam rozwoju w dziedzinie eksportu, a także konieczności zatrudnienia kolejnych pracowników np. na stanowisku ... . Niemniej jednak jako ... ”.

W związku z powyższym produkcja założonych w projekcie ... miała w rezultacie doprowadzić do ww. zmian marketingowych i organizacyjnych, a co za tym idzie brak tej produkcji spowodował niewdrożenie ww. zmian organizacyjnych / marketingowych w przedsiębiorstwie **czyli brak rezultatu realizacji projektu w postaci wdrożenia innowacji nietechnologicznych.**

Instytucja Zarządzająca pragnie w tym miejscu ponownie zauważyć, że termin osiągnięcia ww. wskaźnika rezultatu w zakresie wdrożenia innowacji nietechnologicznych był znacznie wydłużony, ponieważ nie tylko był to termin 12 miesięcy od dnia zakończenia realizacji projektu, ale również dodatkowy termin 12 miesięcy do dnia 31 grudnia 2022 r. czyli łącznie dodatkowe 2 lata od momentu zakończenia realizacji projektu. Ponadto, Instytucja Zarządzająca wydłużając ww. termin osiągnięcia wskaźnika uwzględniła zgłoszone przez Beneficjenta problemy techniczne z zakupioną maszyną, a Beneficjent zaakceptował ww. warunki uznając tym samym konieczność osiągnięcia założonych wskaźników rezultatu.

Wobec powyższego, w analizowanej sprawie doszło do naruszeń postanowień § 7 ust. 1, § 2 ust. 2 oraz § 3 ust. 1 umowy o dofinansowanie w związku z nieosiągnięciem przez Beneficjenta założonego poziomu ww. wskaźników rezultatu dotyczących wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwie i wdrożenia innowacji nietechnologicznych. W treści § 2 ust. 2 umowy o dofinansowanie Beneficjent zobowiązał się do realizacji projektu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, a co za tym idzie powinien osiągnąć wzrost wielkości zatrudnienia w przedsiębiorstwie o 1 nowy etat oraz wprowadzić innowację nietechnologiczną w wymiarze 1 szt., zgodnie z pkt XIV-*Wskaźniki* wniosku o dofinansowanie.

Nieosiągnięcie założonej w projekcie wielkości ww. wskaźników rezultatu świadczy również o naruszeniu treści § 3 ust.1 umowy o dofinansowanie, zgodnie z którym: *„Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu z należytą starannością, w szczególności ponosząc wydatki celowo, rzetelnie, racjonalnie i oszczędnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego, w szczególności w oparciu o ustawę o finansach publicznych w zakresie dotyczącym wydatkowania środków publicznych, wytycznymi horyzontalnymi, a także procedurami w ramach Programu oraz w sposób, który zapewni prawidłową i terminową realizację Projektu oraz osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu, o których mowa w § 7 Umowy w trakcie realizacji Projektu oraz w okresie jego trwałości”*.

Ponadto, nieosiągnięcie docelowej wartości ww. wskaźników rezultatu, tak jak to powyżej omówiono, świadczy również o **naruszeniu treści § 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie**, zgodnie z którym: *„Beneficjent zobowiązuje się do realizacji Projektu w sposób, który zapewni osiągnięcie i utrzymanie celów, w tym wskaźników produktu i rezultatu zakładanych we wniosku o dofinansowanie w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości Projektu”*.

W związku z powyższym, faktem jest nieosiągnięcie przez Beneficjenta założonej w projekcie docelowej wielkości ww. wskaźników rezultatu dotyczących wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwie i wdrożenia innowacji nietechnologicznej, a co za tym idzie niespełnienie celów / założeń wskazanych we wniosku o dofinansowanie, podlegającemu w tak wskazanym zakresie ocenie merytoryczno-technicznej wskutek której przyznano dofinansowanie. Nadmienić należy, iż wszystkie ww. założenia projektowe brane były pod uwagę przy ocenie formalnej i merytoryczno-technicznej wniosku o dofinansowanie i miały wpływ na pozytywną ocenę tego wniosku i w konsekwencji jego dofinansowanie oraz zawarcie przez Instytucję Zarządzającą umowy o dofinansowanie projektu.

Ponadto, świadczy to również o naruszeniu postanowień pkt 2.1.3 ppkt 12 Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych gdzie wskazano:

„O ile w umowie o dofinansowanie projektu nie wskazano inaczej, **efekt wsparcia na poziomie projektu występuje:**

a) w przypadku wskaźników produktu określonych na poziomie projektu – w okresie od podpisania umowy o dofinansowanie, przy czym osiągnięte wartości powinny zostać wykazane najpóźniej we wniosku o płatność końcową,

b) w przypadku wskaźników rezultatu bezpośredniego określonych na poziomie projektu:

- i. co do zasady – w okresie 12 miesięcy od zakończenia okresu realizacji projektu określonego w umowie/decyzji o dofinansowaniu projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki projektu, od uruchomienia przedsięwzięcia,
- ii. w okresie trwałości projektu, na zasadach określonych przez IZ - w przypadku wskaźników, których termin realizacji został wydłużony na wniosek beneficjenta i za zgodą IZ, przy czym osiągnięte wartości wykazywane są we wniosku o płatność końcową lub jego korekcie.”

Jednocześnie, w Wytycznych kwalifikowalność wydatków w rozdziale 6.16-Rozliczanie efektów projektu wskazano, że instytucja zarządzająca będąca stroną umowy o dofinansowanie, zobowiązuje beneficjenta w umowie o dofinansowanie do osiągania i zachowania wskaźników produktu oraz rezultatu zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie, **a nieosiągnięcie lub niezachowanie ww. wskaźników, może oznaczać nieprawidłowość oraz skutkować nałożeniem korekty finansowej.**

Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca stwierdziła naruszenie procedur obowiązujących przy wydatkowaniu środków dofinansowania, którymi są poza obowiązującymi przepisami prawa krajowego i wspólnotowego również wytyczne programowe i postanowienia umowy o dofinansowanie.

Zasady dotyczące osiągnięcia wskaźników rezultatu opisane w wytycznych oraz w umowie o dofinansowanie były znane albo powinny być znane Beneficjentowi, gdyż zarówno na etapie składania wniosku o dofinansowanie, jak i na etapie realizacji projektu miał obowiązek zapoznania się z tymi dokumentami programowymi. Ponadto, Beneficjent w pkt XVI.4 wniosku o dofinansowanie oświadczył, że *„Oświadczam, iż jestem świadom praw i obowiązków związanych z realizacją projektu finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020, a w przypadku pozytywnego rozpatrzenia niniejszego wniosku zobowiązuję się do zapewnienia trwałości oraz osiągnięcia i utrzymania planowanych efektów Projektu opisanych za pomocą wskaźników w okresie 5/3 lat od płatności końcowej zgodnie z art. 71 Rozporządzenia Rady Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.”*. W związku z czym, Beneficjent zgodnie z pkt XVI.4 wniosku o dofinansowanie miał świadomość, że przy realizacji projektu bardzo ważnym aspektem jest dochowanie obowiązków nałożonych na beneficjenta w ramach obowiązujących przepisów prawa, wytycznych czy zapisów umowy o dofinansowanie.

Szczegółowe zasady dofinansowania projektu, który został wybrany w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020 regulowane są w formie umowy, zawieranej pomiędzy beneficjentem, którego projekt został wybrany do dofinansowania, a Instytucją Zarządzającą. Umowa ta określa prawa i obowiązki beneficjenta, w tym zasady zwrotu otrzymanych środków w przypadku nieprawidłowego ich wykorzystania oraz podstawy uznania, że środki są wykorzystywane nienależycie. Cywilnoprawny charakter umowy o dofinansowanie powoduje, że w zakresie w niej nieunormowanym zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego oraz przepisy aktów właściwych dla systemu wdrażania funduszy europejskich, takich jak ustawa wdrożeniowa, a także procedury, wytyczne i instrukcje wydawane przez właściwe instytucje zaangażowane w proces realizacji programu operacyjnego. Treść takiej umowy nie może zostać ukształtowana w sposób dowolny, gdyż zawierana jest w warunkach związania stron systemem realizacji programu operacyjnego przyjętym przez Instytucję Zarządzającą na podstawie art. 6 ustawy wdrożeniowej. Umowa o dofinansowanie jest więc elementem projektu, tj. przedsięwzięcia realizowanego w ramach programu operacyjnego. W związku z powyższym, niewypełnienie jej postanowień przez Beneficjenta ma wpływ na realizację przez instytucję zarządzającą kompetencji do odzyskiwania kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawania decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację projektu.

Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca ponownie podkreśla, że Beneficjent zgodnie z zawartą umową o dofinansowanie był zobowiązany do bezwzględnego stosowania zasad i warunków dofinansowania w niej zawartych tj. Beneficjent nie miał pełnej swobody i dyspozycyjności w podejmowaniu interpretacji zapisów umowy o dofinansowanie, ponieważ realizował projekt dofinansowany z udziałem środków publicznych, a nie całkowicie środków własnych.

W przedmiotowej sprawie należy podkreślić, iż w ramach projektu, który realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie, Beneficjent dysponował środkami publicznymi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, w odniesieniu do których, gdy chodzi o ich dystrybucję oraz wykorzystywanie, obowiązują szczególnego rodzaju zasady, w tym między innymi takie zasady ogólne, jak zasada przejrzystości, czy też transparentności, a co do przestrzegania tych zasad Beneficjent był zobowiązany przez postanowienia m.in. umowy o dofinansowanie (vide: § 3 ust.1 tejże umowy).

Naruszenie zatem przez Beneficjenta procedur opisanych w Wytycznych czy w umowie o dofinansowanie projektu dało Instytucji Zarządzającej podstawę do stwierdzenia obowiązku zwrotu tych środków jako wykorzystanych sprzecznie z tymi procedurami.

W przedmiotowej sprawie **naruszeniem procedur** skutkujących żądaniem zwrotu przekazanego dofinansowania było niewywiązanie się Beneficjenta z procedur opisanych w umowie o dofinansowanie oraz Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 (stanowiących podstawę Systemu Realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego i tym samym będących „innymi procedurami” wydatkowania środków wskazanymi w art. 184 u.f.p.) tj. niewywiązanie się przez Beneficjenta z zapisów zawartych w **§ 2 ust. 2, § 3 ust. 1 i § 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie oraz pkt 2.1.3 ppkt 12 Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.**

Zgodnie z ugruntowanym już w poprzedniej perspektywie finansowej orzecznictwem sądów administracyjnych takie istotne naruszenie przez Beneficjenta procedury obowiązującej przy wykorzystaniu otrzymanego dofinansowania, określonej w umowie o dofinansowanie, stanowi wystarczającą podstawę do przyjęcia, że zaistniała przesłanka określona w art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p., uzasadniająca wydanie decyzji określającej kwotę dofinansowania podlegającą zwrotowi (wyrok NSA sygn. akt: II GSK 732/11).

W takim stanie faktycznym uznać należy, że Beneficjent **naruszył procedury wydatkowania środków unijnych i krajowych**, a tym samym środki finansowe przeznaczone na realizację projektu, w ramach którego nie osiągnięto jednego z założonych celów projektu, podlegają zwrotowi. Na tej podstawie stwierdzić można, iż zaszła niezależna podstawa do żądania zwrotu części dofinansowania, gdyż Beneficjent naruszył procedurę realizacji projektu zgodnie z przyjętymi założeniami.

Naruszenie postanowień § 2 ust. 2, § 3 ust. 1 i § 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie oraz pkt 2.1.3 ppkt 12 Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 przez Beneficjenta potwierdza wystąpienie pierwszej z przesłanek nieprawidłowości czyli naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego stosowania prawa unijnego.

Następnie, Instytucja Zarządzająca analizując kolejny element składowy definicji nieprawidłowości, którym jest „działanie lub zaniechanie podmiotu gospodarczego

zaangażowanego we wdrażanie funduszy polityki spójności” wskazuje, że w analizowanej sprawie zaniechaniem Beneficjenta było nieutworzenie nowego stanowiska pracy czyli nie doprowadzenie do wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwie. W wyniku realizacji projektu należało się bowiem spodziewać zwiększenia zatrudnienia w przedsiębiorstwie, a po realizacji tego projektu w rezultacie ani w okresie jego realizacji ani w okresie trwałości projektu nie doszło do zatrudnienia nowego pracownika czyli w przedsiębiorstwie nadal jest stan ... tak jak i przed realizacją przedmiotowego projektu. Analogicznie kwestia zaniechania Beneficjenta wygląda również w ramach niewdrożenia innowacji nietechnologicznych, czyli omówionych powyżej w sposób szczegółowy zmian organizacyjnych i marketingowych w przedsiębiorstwie, założonych do realizacji zgodnie z Biznesplanem stanowiącym załącznik do wniosku o dofinansowanie. Zaniechaniem Beneficjenta było więc zaprzestanie produkcji na zakupionej w ramach projektu maszynie (...) i tym samym nierealizowanie założonych celów projektu mierzonych wskaźnikami rezultatu określonymi we wniosku o dofinansowanie. W tym miejscu należy oczywiście zauważyć, że na ww. zaniechanie produkcji przez Beneficjenta wpłynęła oczywiście kwestia awarii przedmiotowego urządzenia i problemy z serwisem pogwarancyjnym z producentem tego urządzenia, ale nie zmienia to faktu, iż Beneficjent nie zdecydował się na wymianę wadliwego urządzenia na sprzęt o parametrach technicznych „nie gorszych” od dotychczas posiadanego i spełniającego funkcję określone w dokumentacji aplikacyjnej. Takie zaniechanie Beneficjenta czyli nie dokonanie ww. proponowanej przez Instytucję Zarządzającą w kierowanej do Beneficjenta korespondencji wymiany tego urządzenia w rezultacie doprowadziło do nieosiągnięcia ww. 2 wskaźników rezultatu projektu. Nie bez znaczenia dla tej kwestii jest również fakt, że Instytucja Zarządzająca uwzględniła przecież zgłaszane przez Beneficjenta problemy związane z awarią urządzenia poprzez wydłużenie terminu realizacji wskaźników rezultatu o jeszcze dodatkowy rok w stosunku do terminu osiągnięcia wskaźników określonego ww. punktem 2.1.3 Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Beneficjent otrzymał więc jeszcze nie tylko rok ale 2 dodatkowe lata na osiągnięcie ww. wskaźników rezultatu w stosunku co do terminu zakończenia realizacji projektu. Działaniem Beneficjenta było więc zaakceptowanie ww. wydłużenia terminu realizacji wskaźników rezultatu wiążące się bezpośrednio z koniecznością finalnego utworzenia nowego stanowiska pracy i wdrożenia zakładanych innowacji nietechnologicznych.

Instytucja Zarządzająca w tym miejscu zaznacza jednocześnie, że kwestia sporu sądowego pomiędzy Beneficjentem a producentem ... zakupionego w ramach projektu nie podlega ocenie

w ramach analizowanej sprawy, ponieważ jest to kwestia będąca poza uregulowaniami zawartymi w umowie o dofinansowanie, a będąca przedmiotem sporu pomiędzy Beneficjentem i tym podmiotem tj. ... w ramach zawartej pomiędzy nimi umowy o charakterze cywilnoprawnym. Nie zmienia to jednak faktu, że Beneficjent zaniechał podjęcia kroków zaradczych mających na celu rozwiązanie kwestii zaprzestania działalności produkcyjnej w postaci zaniechania wymiany tego urządzenia na sprzęt o parametrach technicznych „nie gorszych” od dotychczas posiadanego i spełniającego funkcję określone w dokumentacji aplikacyjnej. Na podjęcie takich działań Beneficjent miał przecież dodatkowy okres czasu związany z wydłużeniem ww. terminu realizacji wskaźników rezultatu. Jednakże Beneficjent nie zdecydował się na wymianę wadliwego urządzenia i w piśmie z dnia 4 maja 2023 r. uzasadnił to brakiem środków finansowych na zakup nowego urządzenia. W tym miejscu podkreślić należy, że Beneficjent nie miał pełnej swobody w interpretacji zapisów umowy o dofinansowanie ponieważ realizował projekt finansowany ze środków publicznych tj. współfinansowania unijnego, a nie ze środków całkowicie własnych (prywatnych). Taki sposób sfinansowania zakupionego w projekcie urządzenia tj. przy udziale środków unijnych z EFRR wiązał się jednocześnie z obowiązkiem utrzymania funkcjonowania tego urządzenia przez cały okres realizacji projektu oraz okres trwałości projektu. Współfinansowanie tego urządzenia ze środków unijnych nałożyło na Beneficjenta dodatkowe obowiązki, a co za tym idzie nie miał pełnej swobody co do podjęcia decyzji o zaprzestaniu działalności produkcyjnej, jaką by miał gdyby zakupił to urządzenie wyłącznie przy użyciu własnych środków finansowych. Beneficjent wnosząc o środki dofinansowania unijnego przyjął zobowiązanie co do osiągnięcia i utrzymania zakładanych wskaźników rezultatów celu projektu, a co za tym idzie był zobowiązany do podjęcia wszelkich działań mających na celu wykonanie tego zobowiązania. Natomiast, Beneficjent pomimo wskazań Instytucji Zarządzającej, zaniechał wymiany wadliwego sprzętu i niejako uzależnił osiągnięcie ww. wskaźników rezultatu od wyniku sporu sądowego pomiędzy nim a producentem maszyny. Tak jak to już powyżej wskazano kwestia sporu sądowego pomiędzy Beneficjentem a producentem urządzenia jest kwestią poza uregulowaniami zawartymi w umowie o dofinansowanie, a co za tym idzie nie może stanowić podstawy zwolnienia Beneficjenta z obowiązku osiągnięcia i utrzymania wskaźników rezultatu celów projektu. Zaniechanie Beneficjenta co do braku wymiany wadliwego urządzenia doprowadziło w rezultacie do sytuacji zaprzestania działalności produkcyjnej i w efekcie spowodowało niezatrudnienie pracownika do obsługi „wadliwej” maszyny oraz niewdrożenie założonych innowacji nietechnologicznych w prowadzonym przedsiębiorstwie.

Dodatkowo zauważyć należy, że Beneficjent w integralnym załączniku do wniosku o dofinansowanie tj. Biznes Planie w pkt 2-3 ppkt.6 stwierdził, iż: „*Będąc Wnioskodawcą w niniejszym projekcie, deklaruję, że będę odprowadzać podatek dochodowy na terenie województwa świętokrzyskiego*”. Jednocześnie, w ramach opisu instrukcji wypełnienia tego punktu Biznes Planu widniała informacja dla Beneficjenta, że: „**Deklaracja taka umożliwi otrzymanie dodatkowych punktów i z tego względu stanowi zobowiązanie wobec Wnioskodawcy do spełnienia określonego warunku. Kwestia wypełnienia tego zobowiązania będzie monitorowana w okresie realizacji i trwałości projektu, a jego niedopełnienie może zostać uznane za znaczącą modyfikację projektu, co może skutkować koniecznością zwrotu dofinansowania**”. W związku z czym, Beneficjent zobowiązując się we wniosku o dofinansowanie do zwiększenia zatrudnienia w przedsiębiorstwie o 1 nowy etat, miał pełną świadomość, że niedopełnienie tego obowiązku jest kwestią niezwykle istotną i jego niewykonanie wiązać się będzie z koniecznością zwrotu otrzymanego dofinansowania ze środków unijnych.

Instytucja Zarządzająca nie wyraziła zgody na wnioskowane przez Beneficjenta anulowanie niezrealizowanych wskaźników rezultatu, ponieważ przedmiotowe wskaźniki odgrywają kluczową rolę w metodzie monitorowania projektów tj. wartości tych wskaźników osiągnięte na poziomie poszczególnych projektów są agregowane i finalnie trafiają z całej Unii Europejskiej do Komisji Europejskiej. Jest to podstawowa metoda służąca kontrolowaniu realizacji celów zarówno projektów także w okresie trwałości projektów. W świetle art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013 bez względu na rodzaj prowadzonej przez beneficjenta działalności (produkcyjnej czy usługowej), zaprzestanie działalności w okresie trwałości stanowi naruszenie zasady trwałości i wiąże się z koniecznością zwrotu wkładu z funduszy proporcjonalnie do okresu, w którym trwałość nie została zachowana. Jedynym wyjątkiem od konieczności zwrotu środków jest sytuacja, w której zaprzestanie działalności jest spowodowane upadłością niewynikającą z oszukańczego bankructwa.

Odnosząc się więc do wskazanej powyżej definicji nieprawidłowości wskazać należy, że bezsprzecznie w analizowanej sprawie doszło do **zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego we wdrażanie funduszy polityki spójności** poprzez zaprzestanie działalności produkcyjnej na zakupionym w projekcie urządzeniu i w rezultacie doprowadzenie do nieosiągnięcia ww. 2 wskaźników rezultatów celów projektu.

Następnie, Instytucja Zarządzająca analizując kolejny element składowy definicji nieprawidłowości, którym jest „*naruszenie prawa unijnego lub prawa krajowego dotyczącego*

stosowania prawa unijnego, które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet Unii poprzez obciążenie budżetu Unii nieuzasadnionym wydatkiem” wskazuje, że w analizowanej sprawie doszło do rzeczywistego obciążenia budżetu Unii Europejskiej nieuzasadnionym wydatkiem.

Instytucja Zarządzająca pragnie w tym miejscu wskazać, że **niniejsza szkoda dla budżetu Unii Europejskiej polegała na sfinansowaniu wydatku, który nie doprowadził do całkowitej realizacji założonych celów projektu w zakresie zwiększenia zatrudnienia w przedsiębiorstwie i wdrożenia innowacji nietechnologicznych w przedsiębiorstwie** tj. Beneficjent nie osiągnął docelowej wartości założonych we wniosku o dofinansowanie wskaźników rezultatu pn. „*Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC]*” i „*Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych – [szt.]*” tj. wielkość wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwie na wydłużony dwukrotnie termin wykonania zaleceń pokontrolnych nie osiągnęła wielkości docelowej 1 etatu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, a także nie osiągnęła docelowego poziomu 1 innowacji nietechnologicznej.

Projekt, na który przyznano i wypłacono dofinansowanie ze środków EFRR, miał przecież m.in. osiągnąć cel w postaci zwiększenia zatrudnienia w przedsiębiorstwie, które jest przecież pożądanym społecznie zjawiskiem niwelowania czy zmniejszania poziomu bezrobocia w regionie.

Niewywiązanie się przez Beneficjenta z tego umownego obowiązku nabiera szczególnego znaczenia również w kontekście kwestii zakładanego zwiększenia zatrudnienia w regionie w wyniku realizacji przedmiotowego projektu, a która to kwestia miała znaczący wpływ na proces przyznawania dofinansowania przez Instytucję Zarządzającą.

Osiągnięcie celu projektu następuje bowiem poprzez osiągnięcie planowanych wskaźników produktu oraz rezultatów. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że ww. wskaźniki rezultatu nie zostały Beneficjentowi narzucone. To Beneficjent na etapie tworzenia projektu i wypełniania wniosku o dofinansowanie określił, że deklaruje i konstruuje wskaźniki, które zamierza osiągnąć realizując cel projektu. Należy zwrócić uwagę na fakt, że jednym z celów RPOWŚ na lata 2014-2020 było m.in. przeciwdziałanie bezrobociu poprzez tworzenie nowych miejsc pracy w regionie czy zwiększeniu poziomu innowacyjności działających na terenie województwa świętokrzyskiego przedsiębiorstw w sektorze MŚP. Przedmiotowe przedsięwzięcie zakładało utworzenie 1 nowego miejsca pracy i wzrost wielkości zatrudnienia w prowadzonym przedsiębiorstwie o ten 1 etat z poziomu ..., a co za tym idzie cel ten miał mieć pozytywny wpływ na politykę zatrudnienia w regionie dotkniętym relatywnie wysokim bezrobociem na tle kraju. Ponadto zauważyć należy, że

zgodnie z deklaracją poczynioną przez Beneficjenta w Biznesplanie nowo zatrudniona osoba miała być osobą z orzeczeniem o niepełnosprawności.

W przypadku bowiem deklarowania osiągnięcia wzrostu wielkości zatrudnienia w przedsiębiorstwie o 1 nowy etat, w świetle treści Załącznika nr 1 do Uchwały nr 203/2019 Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 z dnia 20 lutego 2019 r. pn. „Kryteria wyboru projektów dla Działania 2.5 „Wsparcie inwestycyjne sektora MŚP” w ramach pomocy de minimis do 200.000,00 PLN Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 – stanowiących załączniki nr 7 do Regulaminu konkursu zamkniętego, zwanego dalej Kryteriami merytorycznymi, projekt w zakresie kryterium „**Wpływ realizacji projektu na tworzenie nowych miejsc pracy**” otrzymywał maksymalnie 3 punkty. W związku zaś z zadeklarowaniem pozytywnego wpływu projektu na tworzenie nowych miejsc pracy z uwagi na wpływ na politykę zatrudnienia waga tego kryterium merytorycznego wynosiła liczbę 3, co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba punktów była mnożona razy 3, czyli w analizowanym przypadku Beneficjent za zadeklarowanie liczby 1 etatu we wniosku o dofinansowanie uzyskał liczbę ... punktów które zgodnie z wagą (inaczej stopniem ważności danego kryterium oceny) zostały pomnożone razy liczbę 3 i ostatecznie za to kryterium oceny Beneficjent uzyskał aż ... punktów.

Następnie, w ramach kolejnego Kryterium merytorycznego pn. „Stopień innowacyjności projektu” można było uzyskać liczbę maksymalnie 1 punktu, a waga tego kryterium stanowiła liczbę 3 co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba punktów była mnożona razy 3 czyli po zważeniu punktów projekt otrzymywał maksymalnie 3 punkty w tym kryterium. W ramach tego kryterium w wyniku dokonanej oceny projekt uzyskał ... ponieważ efektem realizacji projektu miało być wprowadzenie na rynek innowacji ponadregionalnej w okresie do 3 lat tj. zgodnie z Biznesplanem planowane było wprowadzenie na rynek innowacji poprzez zastosowanie „Nowoczesnego ...” i miała to być innowacja w skali ponadregionalnej. Jednocześnie z uwagi na wpływ projektu na zakres zwiększenia stopnia innowacyjności przedsiębiorstw działających w regionie waga tego kryterium merytorycznego wynosiła liczbę 3, co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba ... została pomnożona razy 3, czyli w analizowanym przypadku dzięki zadeklarowanemu zwiększeniu stopnia innowacyjności przedsiębiorstwa w wyniku realizacji projektu Beneficjent uzyskał ... punktów.

Następnie, w ramach kolejnego Kryterium merytorycznego pn. „**Zgodność projektu z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami**” można było uzyskać liczbę maksymalnie 1 punktu, a waga tego kryterium stanowiła liczbę 2 co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba punktów była mnożona razy 2 czyli po zważeniu punktów projekt otrzymywał maksymalnie 2 punkty w tym kryterium. W ramach tego kryterium w wyniku dokonanej oceny projekt uzyskał ... ponieważ projekt planowany do realizacji przez Beneficjenta miał być realizowany w branży ... tj. dotyczył „...” czyli ograniczania niekorzystnego wpływu na klimat i środowisko naturalne poprzez ... . Jednocześnie z uwagi na kwestię ... waga tego kryterium merytorycznego wynosiła liczbę 2, co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba ... została pomnożona razy 2, czyli w analizowanym przypadku dzięki ww. zgodności Beneficjent uzyskał ... punktów.

Następnie, w ramach innego Kryterium merytorycznego pn. „**Poziom bezrobocia na obszarze, na którym realizowany jest projekt**” można było uzyskać liczbę maksymalnie 2 pkt, a waga tego kryterium stanowiła liczbę 3 co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba punktów była mnożona razy 3 czyli po zważeniu punktów projekt otrzymywał maksymalnie 6 punktów w tym kryterium. W ramach tego kryterium w wyniku dokonanej oceny projekt uzyskał liczbę ... pkt, ponieważ Beneficjent zadeklarował, że projekt realizowany będzie w ..., w którym współczynnik bezrobocia (...%) był wyższy od średniej dla województwa (...%) o więcej niż ... punkty procentowe. Jednocześnie waga tego kryterium merytorycznego wynosiła liczbę 3, co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba ... pkt została pomnożona razy 3, czyli w analizowanym przypadku dzięki zadeklarowanemu miejscu realizacji projektu na terenie ... Beneficjent uzyskał ... punktów.

Ponadto w ramach kolejnego Kryterium merytorycznego pn. „**Miejsce odprowadzania podatków**” można było uzyskać liczbę maksymalnie 1 pkt, a waga tego kryterium stanowiła liczbę 7 co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba punktów była mnożona razy 7 czyli po zważeniu punktów projekt otrzymywał maksymalnie 7 punktów w tym kryterium. W ramach tego kryterium w wyniku dokonanej oceny projekt uzyskał liczbę ... pkt, ponieważ Beneficjent zadeklarował, że podatki dochodowe będą odprowadzane na terenie województwa świętokrzyskiego tj. w ... . Jednocześnie waga tego kryterium merytorycznego wynosiła liczbę 7, co oznaczało, że uzyskana w wyniku oceny merytorycznej liczba ... pkt została pomnożona razy 7, czyli w analizowanym przypadku dzięki ww. zadeklarowanemu miejscu odprowadzania podatków Beneficjent uzyskał ... punktów.

Łącznie w wyniku dokonanej oceny merytorycznej projekt uzyskał ... punktów, w tym m.in. aż ... punktów za kryteria merytoryczne związane z tworzeniem miejsc pracy w rejonie (tj. wpływ realizacji projektu na tworzenie nowych miejsc pracy, miejsce odprowadzania podatków, poziom bezrobocia na obszarze realizacji projektu), następnie ... punkty za deklarowany stopień innowacyjności projektu czy też ... punkty za ... .

Nieosiągnięcie przez Beneficjenta zakładanego efektu realizacji projektu w formie tworzenia nowych miejsc pracy w regionie (tj. nie utworzony został 1 założony etat) czy też wprowadzenia nowych innowacji nietechnologicznych w prowadzonej działalności gospodarczej jest tożsame z wyzerowaniem wartości 2 wskaźników rezultatu, a co za tym idzie Beneficjent otrzymałby przynajmniej ... punkty mniej w ww. kryteriach merytorycznych w karcie oceny merytorycznej.

W efekcie oznaczałoby to, że z ogólnej liczby uzyskanych ... punktów projekt otrzymałby tylko ... punktów tj. ... - ... = ... pkt. To z kolei skutkowałoby odrzuceniem projektu na etapie oceny punktowej z powodu nieosiągnięcia wymaganego minimum punktowego w konkursie zamkniętym nr RPSW.02.05.00-IZ.00-26-253/19 tj. minimalnie 33 punkty (tj. nieuzyskanie 60% z maksymalnej liczby 55 punktów powodowało odrzucenie projektu). Jednocześnie z uwagi również na fakt wyczerpania środków finansowych alokacji dostępnej na ten konkurs zamknięty na liście rankingowej projektów wybranych do dofinansowania w ramach tego konkursu znalazły się projekty, które uzyskały minimalną liczbę 46 punktów (tj. projekty o liczbie punktów pomiędzy 33 – 45 pkt znalazły się na tzw. liście rezerwowej projektów), a analizowany projekt bez uzyskania ww. punktów za tworzenie nowych miejsc pracy w regionie czy poprawę stopnia innowacyjności czy realizacji wyrobów zaliczanych do branży ... miałby ... punktów i byłby poniżej minimalnego poziomu punktów na liście rankingowej co w rezultacie spowodowałoby nie uzyskanie dofinansowania ze środków wspólnotowych.

Jednocześnie zauważyć należy, że analizując nawet jedynie kwestię niezwiększenia poziomu zatrudnienia w przedsiębiorstwie czyli nieutworzenia nowych miejsc pracy w regionie w wyniku realizacji projektu, projekt również nie uzyskałby dofinansowania ze środków wspólnotowych czyli zostałby odrzucony, ponieważ zamiast ... punktów uzyskałby ... punktów mniej czyli ... punkty i nie znalazłby się tym samym na ww. liście rankingowej projektów wybranych do dofinansowania.

W tym miejscu nadmienić należy, że przedmiotowe wskaźniki rezultatów projektu dot. zwiększania stopnia innowacyjności czy zwiększania poziomu zatrudnienia w przedsiębiorstwie miały kluczowe

znaczenie w procesie przyznawania punktów, ponieważ Beneficjent otrzymał w odpowiadających im kryteriach merytorycznych wysoką liczbę punktów i nie ulega wątpliwości, iż gdyby nie zadeklarował takiego stopnia poprawy innowacyjności czy tworzenia nowych miejsc pracy na terenie ... bezrobocia w regionie, to nie otrzymałby ww. wymaganego minimum punktowego w konkursie zamkniętym (tj. 33 pkt), a projekt z pewnością zostałby odrzucony z możliwości dofinansowania ze środków wspólnotowych. Jak okazało się w efekcie, Beneficjent nie osiągnął założonego stopnia zwiększonej innowacyjności ponieważ nie wprowadził innowacji nietechnologicznych w przedsiębiorstwie oraz nie utworzył nowych miejsc pracy w regionie ponieważ nie stworzył 1 nowego etatu i tym samym nie osiągnął niektórych założonych celów projektu. Potwierdzeniem faktu nieosiągnięcia przez Beneficjenta ww. celów projektu są wyniki omówionych powyżej kontroli końcowej czy następnie kontroli realizacji zaleceń pokontrolnych tj. pismo znak: KC-I.432.372.1.2021 z dnia 11 października 2023 r.

Zdaniem Instytucji Zarządzającej nie ulega więc wątpliwości, że w przedmiotowej sprawie ziścił się również trzeci element składowy definicji nieprawidłowości, a mianowicie doszło do szkody finansowej poprzez obciążenie budżetu Unii Europejskiej nieuzasadnionym wydatkiem tj. niniejsza szkoda dla budżetu Unii Europejskiej polegała na sfinansowaniu wydatku, który nie doprowadził do całkowitej realizacji założonych celów projektu w zakresie zwiększenia zatrudnienia w przedsiębiorstwie i wdrożenia innowacji nietechnologicznych w przedsiębiorstwie.

Różnica w wartości wydatków kwalifikowalnych w chwili podjęcia decyzji o dofinansowaniu rzeczono projektu jest istotna w obszarze celowości poniesienia tych wydatków, a to z kolei ma bezpośredni wpływ na budżet Unii Europejskiej, ponieważ środki będące różnicą wydatków sprzed i po zmianach potencjalnie mogły mieć inne i efektywniejsze przeznaczenie. W analizowanej sprawie Beneficjent obciążył budżet Unii Europejskiej środkami EFRR w kwocie 29 956,80 zł, które nie doprowadziły do całkowitej realizacji założonych celów projektu w zakresie zwiększenia zatrudnienia w przedsiębiorstwie czy zwiększania poziomu innowacyjności.

Stanowisko zajęte przez Instytucję Zarządzającą znajduje swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie sądowym, tj. m.in. w wyrokach sygn. akt: II SA/Bd 153/16 wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 8 czerwca 2016, wyrok NSA I GSK 1192/18 z dnia 5 kwietnia 2019 r., wyrok WSA w Warszawie z dnia 25 maja 2016 r. sygn. akt V SA/Wa 3484/15 czy wyrok WSA w Kielcach sygn. akt I SA/Ke 357/20 z dnia 17 grudnia 2020 r.

Mając na uwadze ogólną regulację obowiązującą w ramach projektów dofinansowanych ze środków budżetu Unii Europejskiej należy wskazać, iż poprzez zawarcie umowy o dofinansowanie projektu beneficjenci mają obowiązek zrealizować i rozliczyć swój projekt według zasad określonych w umowie o dofinansowanie. Może to również świadczyć o tym, że w istocie nałożenie korekt finansowych jest rezultatem postanowień umownych, które Beneficjent przyjął, podpisując umowę o dofinansowanie, a ustalenie i nałożenie korekt finansowych jest specyficznym skutkiem niewykonania umowy zgodnie z zasadami w niej przewidzianymi.

Analiza okoliczności faktycznych i prawnych sprawy, w kontekście zapisów umowy o dofinansowanie pozwala stwierdzić, że Instytucja Zarządzająca zastosowała wobec Beneficjenta spośród możliwych łagodną sankcję związaną z wykrytą nieprawidłowością związaną z nieprawidłowym wykorzystaniem środków europejskich.

W związku z czym, należy stwierdzić, że poprzez nieosiągnięcie wzrostu docelowej wielkości zatrudnienia w prowadzonym przedsiębiorstwie czy niewdrożenia innowacji nietechnologicznych (tj. nieosiągnięcie 2 z 9 założonych we wniosku o dofinansowanie wskaźników rezultatu czyli nieosiągnięcie około 22,22% całkowitego założonego celu projektu) doszło w efekcie do sfinansowania wydatku, który nie doprowadził do całkowitej realizacji założonych celów projektu. Wymiar szkody w budżecie Unii Europejskiej, do której doszło poprzez wypłatę środków EFRR na realizację ww. projektu, którego niektóre z celów nie zostały osiągnięte w wymaganym okresie czasu, został ustalony w sposób proporcjonalny co do wartości procentowej wskaźników nieosiągniętych odniesionych do wszystkich wskaźników założonych do osiągnięcia w projekcie tj. 2 wskaźniki rezultatu / 9 wszystkich wskaźników = 0,222222222 ($\approx$ 22,22%). Następnie, Instytucja Zarządzająca odniosła przedmiotowy stosunek procentowy nieosiągniętych wskaźników rezultatu do wartości łącznej wypłaconych środków EFRR w ramach projektu, którego niektóre z celów (wskaźników) nie został osiągnięte, a które to środki wynosiły kwotę dofinansowania: 134 805,59 zł.

W związku z powyższym, korekta finansowa ustalona przy użyciu ww. reguły proporcjonalności została wyliczona według następującego wzoru:

$$\text{Kod} / \text{Lw} \times \text{Lwn} \times \text{Wkm}\% = \text{Wk}$$
$$= 134\ 805,59 \text{ zł} / 9 \times 2 \times 100\% = 29\ 956,80 \text{ zł}$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

Wk – wartość korekty finansowej,

Kod – kwota otrzymanego dofinansowania wynikająca z wniosku o płatność końcową,

Lw – liczba wszystkich wskaźników założonych do realizacji w projekcie,

Lwn – liczba wskaźników które nie zostały zrealizowane,

Wkm% – nie osiągnięta wartość procentowa wskaźników pn. „Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach” oraz Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych do wartości docelowej tych wskaźników (1/1).

Instytucja Zarządzająca poprzez zastosowanie ww. reguły proporcjonalności ustaliła więc kwotę dofinansowania do zwrotu w wysokości 29 956,80 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, stanowiącą poniesioną kwotę środków wspólnotowych z EFRR na sfinansowanie wydatku, który nie doprowadził do osiągnięcia w sposób całkowity części założonego celu projektu.

W tym miejscu wskazać należy, że stosowanie reguły proporcjonalności przy ustalania korekt finansowych z tytułu nieosiągnięcia wskaźników produktu czy rezultatu wynika z zapisów jednego z dokumentów stanowiących podstawę systemu realizacji RPOWŚ na lata 2014-2020 tj.

Wytycznych kwalifikowalność wydatków (vide: art. 6 ustawy wdrożeniowej). W Rozdziale 8.8 Wytycznych kwalifikowalność wydatków wskazano, że: *„Na etapie rozliczenia końcowego wniosku o płatność kwalifikowalność wydatków w projekcie oceniana jest w odniesieniu do stopnia osiągnięcia założeń merytorycznych określonych we wniosku o dofinansowanie projektu, co jest określane jako reguła proporcjonalności. Założenia merytoryczne projektu, o których mowa w pkt 2, mierzone są poprzez wskaźniki produktu i rezultatu bezpośredniego, określone we wniosku o dofinansowanie projektu. **Zgodnie z regułą proporcjonalności, w przypadku nieosiągnięcia założeń merytorycznych projektu właściwa instytucja będąca stroną umowy może uznać za niekwalifikowalne wszystkie wydatki lub odpowiednią część wydatków dotychczas rozliczonych w ramach projektu. Wysokość wydatków niekwalifikowalnych uzależniona jest od stopnia nieosiągnięcia założeń merytorycznych projektu”.***

Wobec powyższego, Instytucja Zarządzająca zastosowała ww. regułę proporcjonalności i uznała jedynie część wydatków za niekwalifikowalne w ramach projektu tj. tylko około 22,22% tych wydatków, a nie 100% poniesionych wydatków. W tym miejscu należy podkreślić, że zastosowana

sankcja wydaje się być łagodna, szczególnie mając na uwadze fakt, że gdyby Beneficjent wnosząc o dofinansowanie wskazał np. wartość wskaźnika rezultatu dotyczącego wzrostu zatrudnienia w przedsiębiorstwie na poziomie 0 etatu czyli nie założył utworzenia nowych miejsc pracy, to istnieje wysokie prawdopodobieństwo, iż mógłby nie uzyskać dofinansowania w ramach RPOWŚ na lata 2014-2020, czyli nie otrzymałby w ogóle wsparcia finansowego ze środków wspólnotowych w kwocie łącznej: 134 805,59 zł. Przy zastosowaniu reguły proporcjonalności do zwrotu jest więc jedynie kwota otrzymanego wsparcia w wysokości 29 956,80 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, które nierozdzielnie wiążą się z wykrytą nieprawidłowością i są konsekwencją nieprawidłowego wykorzystania środków europejskich (vide: art. 207 ust.1 u.f.p.).

Ponadto, przy określaniu daty początkowej terminu naliczania odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, Instytucja Zarządzająca wzięła pod uwagę treść przepisu krajowego tj. art. 207 ust.1 u.f.p., gdzie wskazano, że odsetki te powinny być naliczane od dnia przekazania środków dofinansowania.

Jednocześnie, z uwagi na fakt, że nieprawidłowość została wykryta po zatwierdzeniu wszystkich wniosków o płatność i wypłacie środków EFRR, zastosowano korektę finansową, biorąc pod uwagę wysokość środków do zwrotu i daty płatności środków EFRR w tych poszczególnych zatwierdzonych wnioskach o płatność. Na podstawie wniosku o płatność nr RPSW.02.05.00-26-... Beneficjentowi wypłacono w dniu 27 lipca 2020 r. płatność zaliczkową w kwocie środków EFRR: 120 916,50 zł. Następnie, Beneficjent rozliczył wydatki związane z realizacją projektu w trzech zatwierdzonych wnioskach o płatność tj. we wniosku nr RPSW.02.05.00-26-..., nr RPSW.02.05.00-26-... i nr RPSW.02.05.00-26-... .

Wniosek o płatność nr RPSW.02.05.00-26-... był wnioskiem o płatność rozliczającym około 66 % środków wypłaconej ww. płatności zaliczkowej tj. rozliczono wydatkami kwalifikowalnymi kwotę środków zaliczki w wysokości 79 382,18 zł. Instytucja Zarządzająca mając na uwadze wysokość ww. kwoty nieprawidłowości do zwrotu, w ramach wniosku o płatność nr RPSW.02.05.00-26-... ustaliła więc proporcjonalny udział tej nieprawidłowości w stosunku do daty przekazania płatności zaliczkowej rozliczonej w ramach tego zatwierdzonego wniosku o płatność tj. kwota rozliczonego dofinansowania ogółem (zaliczka) $79\,382,18\text{ zł} * 0,222222222222 = 17\,640,48\text{ zł}$ – środki EFRR do zwrotu, sfinansowane płatnością zaliczkową wypłaconą w dniu 27 lipca 2020 r.

Kolejny wniosek o płatność nr RPSW.02.05.00-26-... był wnioskiem o płatność rozliczającym pozostałe 34 % środków wypłaconej ww. płatności zaliczkowej tj. rozliczono wydatkami kwalifikowalnymi kwotę środków zaliczki w wysokości 41 534,32 zł oraz był też wnioskiem o płatność refundacyjną w kwocie: 9 784,22 zł, wypłaconą po jego rozliczeniu i zatwierdzeniu tj. w dniu 25 lutego 2021 r. Łącznie w ramach tego wniosku o płatność rozliczono więc dofinansowanie w kwocie: 51 318,54 zł. Instytucja Zarządzająca mając na uwadze wysokość kwoty nieprawidłowości do zwrotu, w ramach wniosku o płatność nr RPSW.02.05.00-26-... ustaliła więc proporcjonalny udział tej nieprawidłowości w kwocie ww. rozliczonego dofinansowania w tym wniosku tj. kwota rozliczonego dofinansowania ogółem $51\,318,54\text{ zł} * 0,2222222222 = 11\,404,12\text{ zł}$ – środki EFRR do zwrotu, w tym środki EFRR: 9 784,22 zł sfinansowane ww. płatnością refundacyjną wypłaconą w dniu 25 lutego 2021 r. oraz środki EFRR: 1 619,90 zł sfinansowane ww. płatnością zaliczkową wypłaconą w dniu 27 lipca 2020 r.

Następnie, wniosek o płatność nr RPSW.02.05.00-26-... był wnioskiem końcowym o płatność refundacyjną w kwocie: 4 104,87 zł, wypłaconą po jego rozliczeniu i zatwierdzeniu tj. w dniu 18 sierpnia 2021 r. Instytucja Zarządzająca mając na uwadze wysokość ww. kwoty nieprawidłowości do zwrotu, w ramach wniosku o płatność nr RPSW.02.05.00-26-... ustaliła więc proporcjonalny udział tej nieprawidłowości w stosunku do daty przekazania końcowej płatności refundacyjnej z tego zatwierdzonego wniosku tj. kwota rozliczonego dofinansowania ogółem (refundacja): $4\,104,87\text{ zł} * 0,2222222222 = 912,20\text{ zł}$ – środki EFRR do zwrotu, sfinansowane płatnością refundacyjną w dniu 18 sierpnia 2021 r.

Wobec powyższego, łącznie do zwrotu określono kwotę środków EFRR z tytułu ww. nieprawidłowości w wysokości: **29 956,80 zł**, sfinansowaną odpowiednio w częściach: 17 640,48 zł w dniu 27 lipca 2020 r., 1 619,90 zł w dniu 27 lipca 2020 r., 9 784,22 zł w dniu 25 lutego 2021 r. i 912,20 zł w dniu 18 sierpnia 2021 r. Jednocześnie, określając ww. kwoty częściowe tej nieprawidłowości w odniesieniu do poszczególnych dat płatności, wzięto pod uwagę konieczność zachowania jej wartości łącznej ustalonej zgodnie z regułą proporcjonalności z kwoty łącznej wszystkich wypłaconych i rozliczonych środków EFRR w ramach projektu tj. $134\,805,59\text{ zł} * 0,2222222222 = 29\,956,80\text{ zł}$.

W związku z powyższym, Instytucja Zarządzająca pragnie podkreślić, że termin początkowy naliczania odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych został określony w oparciu o obowiązujące przepisy prawa (vide: art. 207 ust.1 u.f.p.) oraz przy uwzględnieniu

wysokości kwoty nieprawidłowości w stosunku do otrzymanych płatności środków dofinansowania.

W analizowanej sprawie, jak powyżej omówiono, zastosowanie znajduje więc definicja „nieprawidłowości” zawarta w przywołanym art. 2 pkt 36 rozporządzenia nr 1303/2013.

Instytucja Zarządzająca na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 7-8 ustawy wdrożeniowej zobowiązana jest do kontrolowania wykonywania wszelkich obowiązków ciążących na beneficjencie na skutek postanowień umowy i przepisów prawa oraz w przypadku stwierdzenia wystąpienia nieprawidłowości jest obowiązana do wymierzenia stosownej korekty finansowej.

W związku z czym, środki EFRR wykorzystane z naruszeniem procedur winny podlegać zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Materialnoprawne przesłanki zwrotu przez Beneficjenta środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich określa art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p. Zgodnie z tym przepisem w przypadku, gdy środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich są wykorzystane z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184, podlegają zwrotowi przez beneficjenta wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków, w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji stwierdzającej ten obowiązek.

W przypadku zaistnienia przesłanek skutkujących żądaniem zwrotu środków, instytucja zarządzająca orzeka w formie decyzji (vide: art. 207 ust. 9 pkt 1 u.f.p. i odpowiednio art. 9 ust. 2 pkt 9 lit. „a” ustawy wdrożeniowej).

Nie ulega wątpliwości, że w przypadku zaistnienia okoliczności skutkujących żądaniem zwrotu środków, instytucja zarządzająca orzeka w trybie administracyjnym. Ponadto należy podkreślić, że z normy zawartej w art. 207 u.f.p. wynika, że procedury zwrotu, o których mowa w tym przepisie mają charakter powszechnie obowiązującego przepisu prawa.

W tym stanie rzeczy przesłanki zwrotu środków determinuje treść art. 207 u.f.p. Istotą postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu środków jest wyłącznie stosunek administracyjny, który wymaga ustalenia jednej z przesłanek o których mowa w art. 207 u.f.p.

W ocenie Instytucji Zarządzającej w okolicznościach przedmiotowej sprawy zachodzi przesłanka o której mowa w art. 207 ust. 1 pkt 2 u.f.p. Obowiązek zwrotu środków przez ... jest następstwem ich wykorzystania z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 u.f.p.

Zgodnie z art. 184 u.f.p. wydatki związane z realizacją programów i projektów finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, są dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu.

Słowem "procedura" określa się zazwyczaj normowany przepisami lub zwyczajami sposób prowadzenia lub załatwienia jakiejś sprawy. Pod pojęciem „inne procedury obowiązujące przy wykorzystaniu środków”, o których mowa w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 184 u.f.p.) należy w związku z tym rozumieć reguły postępowania obowiązujące przy wykorzystywaniu środków pomocowych. Wspomniane reguły nie są przedmiotem regulacji prawa unijnego. Z kolei w prawie krajowym systemy realizacji programów operacyjnych krajowych i regionalnych tworzone są przede wszystkim aktami nie mającymi waloru przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Projekty są realizowane przez beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie, która stanowi podstawowe źródło uprawnień i obowiązków jej stron, w tym beneficjenta. Wzór umowy o dofinansowanie jest elementem systemu realizacji programu operacyjnego. Wspomniany wzór umowy składa się także na dokumentację konkursową. Uczestnik konkursu ma możliwość zapoznania się z warunkami umowy, w tym z zasadami obowiązującymi przy wykorzystaniu dofinansowania i swobodnego podjęcia decyzji o nawiązaniu stosunku prawnego na zasadach określonych w umowie. W przypadku zawarcia umowy o dofinansowanie zgodnie z przyjętym przez właściwą instytucję wzorem reguluje również procedurę realizacji projektu. Przy takich rozwiązaniach przyjętych w prawie krajowym, należało uznać, że racjonalny ustawodawca stanowiąc w art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 184 u.f.p.) o "innych procedurach" obowiązujących przy wykorzystywaniu środków finansowych musiał uwzględnić rangę przepisów regulujących omawianą kwestię. Nadanie analizowanemu terminowi innego znaczenia prowadziłoby do sytuacji, w której odzyskiwanie kwot dofinansowania na podstawie art. 211 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.) (odpowiednio: art. 207 ust.1 u.f.p) byłoby wyłączone. Taką sytuację należy wykluczyć, gdyż nie sposób przyjąć, że ustawodawca wprowadził rozwiązania, które w istocie nie

byłyby możliwe do stosowania (vide: Wyrok NSA z dnia 19 czerwca 2012 r., sygn. akt II GSK 732/11).

Z jednej strony, prawa i obowiązki Beneficjenta określa umowa o dofinansowanie zawarta w dniu ... r. z drugiej, stosunek prawny jest kształtowany postanowieniami dokumentów opracowanych przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju w tym: „Wytycznych kwalifikowalność wydatków”, czy „Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji projektów”.

Zasady kwalifikowalności wydatków były znane Beneficjentowi, gdyż zarówno na etapie składania wniosku o dofinansowanie, jak i na etapie realizacji projektu miał obowiązek zapoznania się z wytycznymi oraz procedurami postępowania wskazanymi w umowie o dofinansowanie projektu. Beneficjent korzystając z możliwości, jakie daje regionalny program operacyjny musi się dostosować do jego wymogów. Jeżeli program stawia określone wymagania, należy je spełnić, by skorzystać z możliwości dofinansowania projektu. Ustalone kryteria, jak i wytyczne wiążą w równym stopniu wszystkich beneficjentów (por. wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 23 sierpnia 2011 r. sygn. akt II SA/Bd 672/11, wyrok NSA z 18 maja 2011 r. sygn. akt II GSK 817/11, wyrok NSA z 16 listopada 2010 r. sygn. akt II GSK 1234/10).

W obu ww. dokumentach tj. Wytycznych kwalifikowalność wydatków oraz w umowie o dofinansowanie projektu, stanowiących element składowy systemu realizacji regionalnego programu operacyjnego, zawarto zasadę, iż aby wydatek mógł być uznany za kwalifikowalny musi być poniesiony zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa wspólnotowego i krajowego, w tym zgodnie z procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu, a wynikającymi z podpisanej umowy o dofinansowanie.

W związku z powyższym, naruszenie przez Beneficjenta postanowień umownych zawartych w umowie o dofinansowanie jest naruszeniem obowiązujących procedur i skutkuje uznaniem wydatku za niekwalifikowalny i podlegający zwrotowi.

Wydatki poniesione przez Beneficjenta w ramach projektu zostały zrealizowane z naruszeniem zapisów: **§ 2 ust. 2, § 3 ust. 1 i § 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie oraz pkt 2.1.3 ppkt 12 Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020**, a co za tym idzie zostały poniesione z naruszeniem procedur obowiązujących przy ich wykorzystaniu, w związku z czym podlegają zwrotowi.

Mając powyższe na uwadze, Instytucja Zarządzająca stwierdza, że zachodzi podstawa do wydania decyzji określającej kwotę zwrotu środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w odniesieniu do ..., PESEL: ..., zamieszkałego ..., w łącznej wysokości: **29 956,80 zł (słownie: dwadzieścia dziewięć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt sześć złotych, 80/100)**, jak w pkt 1 osnowy decyzji wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. Termin początkowy naliczania odsetek w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych ustalono od dnia przekazania poszczególnych transz środków dofinansowania wykorzystanego z naruszeniem procedur, jak w pkt 2, 3, 4 i 5 osnowy decyzji.

Płatność środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, o których mowa w pkt 1 wraz z należnymi odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, o których mowa w pkt 2, 3, 4 i 5 powinna nastąpić w formie przelewu środków na następujący rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego nr ... prowadzony w ... w terminie 14 dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji.

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego wydając niniejszą decyzję oparł się o stan faktyczny i prawny według chwili jej wydania, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności faktyczne sprawy.

W świetle powyższego Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 orzeka jak w sentencji.

Pouczenie

Decyzja jest nieostateczna w administracyjnym toku instancji. Zgodnie z art. 207 ust. 12a pkt 1 u.f.p. Beneficjent może złożyć do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 127a § 1 k.p.a. w trakcie biegu tego terminu Beneficjent może zrzec się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wobec Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. Jednocześnie, zgodnie z art. 127a § 2 k.p.a., z dniem doręczenia Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Jeżeli Beneficjent nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia. Skargę wnosi się za pośrednictwem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. Wpis od skargi w sprawie należności pieniężnej objętej zaskarżonym aktem wynoszącej ponad 10.000 zł do 50.000 zł wynosi 3 % wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej jednak niż 400 zł. Beneficjent ma możliwość ubiegania się przed sądem o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

Jeżeli Beneficjent nie zwróci środków wraz z odsetkami w terminie 14 dni od dnia upływu terminu, o którym mowa w pkt 6 sentencji decyzji, zostaje wykluczony z możliwości otrzymania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Okres wykluczenia rozpoczyna się od dnia, kiedy decyzja stała się ostateczna, zaś kończy się z upływem trzech lat od dnia dokonania zwrotu tych środków.

MARSZAŁEK

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

ANDRZEJ BĘTKOWSKI

(dokument podpisano elektronicznie)

Decyzję otrzymuje:

- 1) Beneficjent: ... ,
- 2) a/a.